

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

STRATEGIJA RAZVOJA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA
2011-2015

IZVJEŠTAJ
O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA 2014. GODINU

Podgorica, mart 2015.

SADRŽAJ

UVOD

1. STRATEŠKI CILJ 1: POBOLJŠANJE POSLOVNOG OKRUŽENJA.....	1
1.1 Smanjenje regulatornog rizika	1
1.2 Stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja	1
2. STRATEŠKI CILJ 2: JAČANJE FINANSIJSKE PODRŠKE.....	2
2.1 Poboljšanje pristupa i dostupnosti kreditima i jačanje kapaciteta MSP za upravljanje finansijama	2
2.2 Poboljšanje dostupnosti grantovima	2
2.3 Olakšavanje pristupa kreditima kreiranjem podsticajnog regulatornog okvira.....	3
2.4 Podsticanje korišćenja raspoloživih CIP/EIP finansijskih instrumenata	3
3. STRATEŠKI CILJ 3: JAČANJE KONKURENTNOSTI MSP I PROMOCIJA PREDUZETNIŠTVA	3
3.1 Zaokruživanje potrebne institucionalne podrške razvoju MSP	3
3.2 Edukacija i savjetodavne usluge za MSP	4
3.3 Jačanje inovativnosti MSP	5
3.4 Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP.....	6
3.5 Dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora	7
3.6 Statističko praćenje i promocija MSP i preduzetništva	7
4. <u>STRATEŠKI CILJ 4: PODRŠKA POČETNICIMA U BIZNISU – START UP</u>	7
4.1 Jačanje institucionalne infrastrukture za podršku započinjanja biznisa	7
4.2 Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti finansijske podrške	8
4.3 Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti nefinansijske podrške	8
5 ZAKLJUČCI	9
6. PREPORUKE ZA KREIRANJE I IMPLEMENTACIJU POLITIKE MSP U NAREDNOM PERIODU 10	

[Anex 1: Lista skraćenica](#)

[Anex 2: Pregled realizovanih aktivnosti i ostvarenih efekata implementacije Akcionog plana 2014, Strategije razvoja MSP 2011-2015, po aktivnostima i nadležnim institucijama](#)

UVOD

Principi i pravci razvoja preduzetničke politike u Crnoj Gori definisani su **Strategijom razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015. godine**. U cilju potpunijeg praćenja implementacije politike malih i srednjih preduzeća (MSP) i preduzetništva kroz realizaciju zadataka i aktivnosti Strategije MSP, na godišnjem nivou se pripremaju i usvajaju akcioni planovi i izvještaji o njihovoj realizaciji.

Vlada Crne Gore je u aprilu 2014. godine usvojila- Akcioni plan Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća za 2014. godinu. Koordinaciju i sprovođenje Akcionog plana, po zaključku Vlade CG, realizuje Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća. Shodno zaključku Vlade CG, broj 08-745/3 od 10.04.2014.godine, Direkcija za razvoj MSP je koordinirala procesom izrade godišnjeg izvještaja za 2014. godinu i samim tim utvrđivanju stepena realizacije planiranih mjera od strane institucija koje realizuju projekte i aktivnosti kojima se doprinosi razvoju MSP sektora.

Istovremeno, Direkcija za razvoj MSP je realizovala sopstvene aktivnosti u segmentima razvoja institucija podrške, obezbjeđivanja informativnih i savjetodavnih usluga, jačanja konkurentnosti i izvoza MSP, internacionalizacije i promocije, edukacije i cjeloživotnog preduzetničkog učenja, istraživanja relevantnih za MSP, itd.

U skladu sa Strategijom razvoja MSP 2011-2015., za 2014. godinu su planirane aktivnosti na daljem unaprjeđenju u okviru 4 definisana strateška cilja:

- Pобољшanje poslovnog okruženja
- Jačanje finansijske podrške
- Jačanje konkurentnosti MSP i promocija preduzetništva
- Podrška početnicima u biznisu – *start up*.

Osim navedenog, shodno preporukama *Small Business Acta (SBA)-SME Policy Index 2012* (u toku je procjena SME policu index 2015, u skladu sa novom metodologijom, EK, OECD, SEECCEL i ETF) identifikovane su oblasti koje zahtijevaju dalje unaprjeđenje, a odnose se na mjere za jačanje inovativnosti, pružanja usluga podrške biznisu, partnerstva za cjeloživotno učenje, pružanja informacija u okviru centralizovanog portala (*on line MSP portal*), unaprjeđenje znanja i vještina u cilju jačanja konkurentnosti MSP, naročito u oblastima trgovinske razmjene sa Evropskom unijom.

Kroz analizu rezultata i efekata omogućeno je kontinuirano praćenje uspješnosti, odnosno nivoa odstupanja od realizacije aktivnosti i ostvarivanja ciljeva i rezultata, kako bi se izveli zaključci i dale preporuke za definisanje i realizaciju politike MSP u narednom periodu, naročito imajući u vidu preporuke SBA i usklađivanje sa EU u dijelu Poglavlja 20. Preduzetništvo i industrijska politika.

Za izradu izvještaja korišćen je već uspostavljen i efikasan sistem monitoringa (Anex 2), uz dijalog i partnerstvo predstavnika 25 institucija javnog i privatnog sektora, međunarodnih organizacija i donatorskih projekata. Izvještaj za 2014. godinu je usvojen od strane Koordinacionog tima za izradu i implementaciju Strategije za razvoj MSP 2011-2015. i upućen Vladi CG na usvajanje.

Prema podacima Monstata, ukupan broj MSP u 2014. godini je 25.389.

U nastavku su prikazani rezultati po osnovu strateških ciljeva:

1. STRATEŠKI CILJ 1- POBOLJŠANJE POSLOVNOG OKRUŽENJA

1.1 Smanjenje regulatornog rizika

Implementirane preporuke „Giljotine” planirane Akcionim planom za 2014. Godinu. Zaključno sa III kvartalom 2014. godine, od usvajanja Akcionog plana je realizovano 987 preporuka od ukupno prihvaćenih 1.446 preporuka, odnosno stepen realizacije iznosi 68,3%.

OSTVARENI EFEKTI

- Omogućen sveobuhvatan pregled i analiza propisa i administrativnih postupaka i izmjena dijela istih

1.2 Stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja

Unaprijeđena procedura izdavanja građevinske dozvole- rokovi i u praksi značajno smanjeni. Tokom 2014. godine sprovedene su aktivnosti u cilju smanjenja naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta na nivou lokalnih samouprava. Šest opština donijelo odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i to : Glavni grad Podgorica, Opština Cetinje, Budva, Danilovgrad, Kolašin, Kotor. U proceduri donošenja još šest odluka Ukinuta i obaveza plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za podzemne etaže visokogradnje.

Kada je u pitanju registracija preduzeća u Poreskoj upravi, unaprijeđena su softverska rješenja sa ciljem omogućavanja pune on line registracije preduzeća, kao širenja mogućnosti za registraciju na 8 područnih jedinica PU.

Kada je u pitanju kreiranje nove ponude ili dopune postojećih proizvoda kreditnog registra u toku su aktivnosti sprovođenja inicijative o unapređenju softverskih rješenja u smislu kontrole ispravnosti JMBG-a rezidenata.

U dijelu mapiranja procedura za uvoz i izvoz, izrađeno je uputstvo o primjeni PAN-EURO-MED Konvencije o pravilima o porijeklu robe. Uradjen je vodič za sajmove u CEFTA regionu.

I u 2014. godini Vlada CG je donijela Odluku o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance. Predviđen broj radnih dozvola za strance koje mogu biti odobrene za 2014. godinu je 19.500. Tokom 2014. godine u okviru već definisanog broja radnih dozvola po namjenama izvršena je i preraspodjela istih. U 2014. godini ukupnan broj izdatih dozvola za rad i zapošljavanje stranaca je 23.061 od kojih je u okviru predviene kvote izdato 17.541 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca. Donešen je Zakon o strancima kojim se objedinjava postupak izdavanja boravišne i radne dozvole.

OSTVARENI EFEKTI

- Efikasnija i jeftinija procedura izdavanja građevinske dozvole i opremanja građevinskog zemljišta. Unaprijeđen poslovni ambijent, Crna Gora, u ukupnom plasmanu, napredovala na listi Svjetske banke za 6 mjesta zahvaljujući isključivo napretku u indikatoru "izdavanje građevinske dozvole"
- Pojednostavljen postupak omogućavanja elektronskog podnošenja prijave za registraciju preduzeća
- Unaprijeđen kvalitet izvještavanja kreiranjem novih nove ponude i dopunom postojećih proizvoda kreditnog registra
- Unaprijeđeno je upravljanje kreditnim rizikom u finansijskim institucijama i implementacija novih regulatornih rješenja kao i omogućen bolji sistem izvještavanja;
- Poboljšana je informisanost o carinskim procedurama kao i informisanost o sajmovima za izvozno orjentisana preduzeća;
- Kreirani su preduslovi za jednostavnije izmirenje poreskih obaveza, putem izrade novih softverskih rješenja;
- Zapošljavanje stranaca u Crnoj Gori ostvarivalo se u skladu sa Odlukom o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2014. godinu. Shodno potrebama tržišta rada, a u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima izvršena je preraspodjela kvota po namjenama u okviru definisane kvote. Takođe donešen je novi Zakon o strancima koji je usklađen sa propisima EU u domenu rada i zapošljavanja stranaca koji definiše jedinstveni postupak izdavanja dozvola za rad i boravak stranaca

2. JAČANJE FINANSIJSKE PODRŠKE

2.1 Poboljšanje pristupa i dostupnosti kreditima i jačanje kapaciteta MSP za upravljanje finansijama

Aktivnost koja se odnosila na poboljšanje pristupa i dostupnosti kreditima i jačanje kapaciteta MSP za upravljanje finansijama, rezultirala je sa kreditnom podrškom od strane Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore (IRFCG) u vidu odobrenih 279 kredita namijenjenih preduzetnicima, poljoprivrednim proizvođačima i MSP. Sredstva IRFCG-a opredijeljena u ove svrhe iznose 41.5 mil €. Posebne kreditne linije su dizajnirane za žene i mlade u biznisu, kao i za korisnike MIDAS i IPARD like projekta (poljoprivredni proizvođači). Sektor MSP je dodatno podržan kroz 28 faktoring aranžmana pri čemu je ostvaren otkup potraživanja u ukupnom iznosu od 27.9 mil €, €.

OSTVARENI EFEKTI

- Finansijska podrška MSP u vidu kredita je u većem obimu u odnosu na prethodnu godinu, kako po broju tako i po vrijednosti odobrenih sredstava, čime je omogućeno dodatno zapošljavanje. Otkup potraživanja u ovoj godini je ostvaren iznad planiranih kao i u odnosu na prethodnu godinu čime je omogućeno uspješnije poslovanje pretežno izvoznih MSP.

2.2 Poboljšanje dostupnosti grantovima

Realizovano je 32 granta u okviru EBRD BAS projekata, za unaprijedjenje poslovanja preduzeća i njihovih performansi i posljedično povećanje prometa i broja zaposlenih.

OSTVARENI EFEKTI

- Korišćenje grantova je realizovano u manjem obimu, ali i su i time poboljšane performanse preduzeća korisnika granta. Svi projekti koji su došli do faze evaluacije veoma uspješno su ocijenjeni.

2.3 Olakšavanje pristupa kreditima kreiranjem podsticajnog regulatornog okvira

U okviru Projekta za rješavanje nekvalitetnih kredita ("Podgorički pristup"), CBCG i MF, u saradnji sa WB, pripremljen je nacrt Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama. Usklađivanje sa regulativom EU u skladu sa rokovima definisanim u Pregovaračkoj poziciji za Poglavlje 9 - Finansijske usluge

OSTVARENI EFEKTI

- Poboljšan regulatorni okvir radi sticanja uslova za bolji finansijski položaj dužnika. Voca transparentnost i poštovanje najboljih praksi primjenom EU regulative

2.4 Podsticanje korišćenja raspoloživih CIP/EIP finansijskih instrumenata

IRFCG je po osnovu potpisanog sporazuma sa Evropskom investicionom bankom (EIB) u februaru 2013. nastavio korišćenje posljednje tranše od 25 mil €. Do 31.12.2014. godine povučeno je 21 mil € sa kojim je finansiran ukupno 71 projekat. Započeti su pregovori i sa ostalim međunarodnim finansijskim institucijama: Svjetska banka-MIGA, Norveška garantno izvozna agencija-GIEK, kao i sklapanje novog ugovora sa EIB-om.

OSTVARENI EFEKTI

- Omogućeno je korišćenje sredstava iz fonda EIB kroz treću tranše, čime je upotpunjena ponuda raspoloživih finansijskih sredstava za MSP.

3. JAČANJE KONKURENTNOSTI MSP I PROMOCIJA PREDUZETNIŠTVA

3.1 Zaokruživanje potrebne institucionalne podrške razvoju MSP

Većina biznis centara (BC) je integrisana u opštinske organe, tj. funkcionišu u okviru nekog organa lokalne samouprave ili kao samostalni organ.

U okviru IPA 2011 programa, opštinama sa sjevera CG (Berane, Andijevica, Bijelo Polje, Plav, Rožaje) odobren je grant za osnivanje Regionalnog biznis centra, čime je stvorena mogućnost za unaprjeđenje savjetodavnih usluga za početnike u biznisu i MSP. Međutim, zbog kašnjenja u realizaciji određenih aktivnosti, tražen je i odobren Addendum Ugovora od strane DEU, za produženje Ugovora za još 9 mjeseci.

Postojeća mreža BC saraduje, kontinuirano, sa institucijama na lokalnom i nacionalnom nivou. Zaposleni u BC obezbijavaju podršku na realizaciji kreditnih linija za MSP, koje sprovodi IRFCG - pružanje informacija, savjeta za apliciranje, izrada biznis planova, itd.

Uspostavljena je saradnja na realizaciji projekta "Internacionalizacija mentoring sistema u CG", koji se realizuje uz podršku JICA, i obezbijedena je podrška mentoringa za 13 preduzeća.

Pilot projektom, koji je realizovan u saradnji sa Ministarstvom za ekonomski razvoj Italije, uspostavljen je MSP portal za opštinu Bijelo Polje, koji sadrži sve potrebne informacije o opštini, bazu podataka preduzeća, informacije o registraciji biznisa i potrebnoj dokumentaciji, dobijanju dozvola, mogućnosti finansiranja, itd.

OSTVARENI EFEKTI

- Unaprijeđena međuopštinska komunikacija i dijalog, stvorena osnova za reorganizaciju dijela BC i unaprjeđenje usluga poslovnog savjetovanja u 5 opština sjevera CG;
- Dijelom je podignut nivo svijesti o značaju i potrebi za implementacijom unaprijeđenog modela podrške MSP, čija implementacija zavisi od obezbjeđenja finansijskih sredstava, a jedna je od preporuka SBA i EK;
- Unaprijeđena je svijest o potrebama i koristima pružanja informacija i usluga za MSP putem *on line* portala.

D.o.o. Inovaciono preduzetnički centar „Tehnopolis“ u Nikšiću je pravno uspostavljen i započeo rad u privremenim prostorijama.

Za potrebe smještaja „Tehnopolis“-a, završen je Glavni projekat za rekonstrukciju i dogradnju objekta Doma Vojske u Nikšiću i dobijena građevinska dozvola.

OSTVARENI EFEKTI

- U skladu sa planom, zaposleno je osoblje „Tehnopolis“-a, koje će raditi na finalizaciji planiranih aktivnosti. Cilj je da se doprinese stavljanju nauke i inovacija u funkciju poslovnog sektora, koji će omogućiti osnivanje inovativnih malih i srednjih preduzeća.
- Uspostavljena planska dokumentacija za infrastrukturu i obezbijeđen budžet.

Podrška internacionalizaciji MSP, ostvaruje se kroz sprovedene aktivnosti Evropskog informativnog i inovativnog centra (EIICM).

Obezbijedena je podrška u organizaciji poslovnih misija preduzeća i posredničkih manifestacija, održani su direktni sastanci sa MSP, obezbijedene informacije i savjeti MSP o EU temama i primjerima dobre

prakse, organizovani su promotivni skupovi, dostupnost informacijama obezbijedena putem štampanih i elektronskih newsletter-a i informativnih brošura, novog web site-a, itd.

OSTVARENI EFEKTI

- Postignuta je veća informisanost MSP o uslugama EIICM, unaprijeđen nivo informisanosti MSP, institucija, javnog i privatnog sektora o EU temama, tenderima i stranim tržištima, uslovima i kriterijumima apliciranja za finansiranje iz EU fondova, temama u vezi sa internacionalizacijom i inovativnosti, povećana je mogućnost uspostavljanja poslovne saradnje, itd.

3.2. Edukacija i savjetodavne usluge za MSP

Preduzetničko učenje je uključeno u nastavni plan svih osnovnih škola kao međupredmetna oblast. Preduzetništvo se u osnovnoj školi izučava i kao izborni predmet, a urađen je i program obuke za nastavnike kako bi se osposobili da integrišu učenje za preduzetništvo u redovne nastavne aktivnosti.

Nastavni predmet preduzetništvo prvi put je prošle godine uvedeno u opšte srednje obrazovanje u Crnoj Gori kao izborni predmet dok je preduzetništvo u srednjim stručnim školama zastupljeno kroz sve programe kao redovan ili kao izborni predmet. Tokom prošle godine osnovano je 10 novih preduzeća za vježbu za učenike i studente.

Organizovano I nacionalno takmičenje za najbolji Biznis plan za učenike srednjih stručnih škola i studente Ekonomskog fakulteta iz Podgorice. Na takmičenju učestvovalo 60 učesnika. Održan III Nacionalni sajam preduzeća za vježbu Crne na kome je učestvovalo oko 300 učenika iz 15 srednjih stručnih škola.

Urađena je Studija izvodljivosti za praćenje karijere svršenih studenata, i formirana interesorna radna grupa koja će pratiti cijeli proces praćenja karijere. Urađen je i strateški dokument -Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2015-2019.god, kao i 10 novih programa za obrazovanje odraslih.

OSTVARENI EFEKTI

- Preduzetništvo kao ključna kompetencija prepoznato i uvedeno u nastavne planove osnovnih i srednjih škola kao obavezan ili izborni predmet
- Preduzetničko učenje promovisano kroz takmičenja i sajmove učenika i studenta
- Prepoznata potreba za daljim unaprijeđenjem cjeloživotnog preduzetničkog učenja na svim nivoima obrazovanja kroz nacionalna strateška dokumenta

Sprovedena je analiza potreba za obukom u MSP i anketno istraživanje poslodavaca o potrebama za obukom.

Uspostavljen registar konsultanata za sisteme kvaliteta. U toku je izrada registra sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta i registar sertifikacionih tijela u CG. Organizovano je 25 obuka sa 680 polaznika, kao i 14 okruglih stolova i 7 konferencija za 1484 polaznika.

Usvojen Izvještaj o referenciranju Nacionalnog okvira kvalifikacija (NOK) sa EOK. Od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje usvojeno 10 ispitnih kataloga za stručne kvalifikacije.

Uveden sistem mentoringa za MSP i 13 preduzeća primilo mentoring usluge.

OSTVARENI EFEKTI

- Nastavljena saradnja institucija formalnog obrazovanja i privrede kroz realizaciju brojnih projekata
- Unaprijeđeno informisanje, znanje i vještine MSP kroz specifične seminare, obuke, okrugle stolove,
- Povećan je broj lica sa stečenom stručnom kvalifikacijom;
- Uveden mentoring sistem kao oblik pružanja nefinansijske podrške u radu MSP

3.3 Iačanje inovativnosti MSP

U okviru kampanje podizanja svijesti o istraživanju i inovacijama, organizovana je regionalna konferencija i dvije velike nacionalne radionice o Horizontu 2020, sa posebnim temama o MSP mogućnostima učešća u ovom programu. Uz pomoć TAIEX mehanizma EK, organizovana je misija o uređenju sistema apliciranja za EUREKA program, čiji je Crna Gora takodje punopravni član. Poreska uprava kroz obradu Statističkog aneksa, posjeduje podatke o MSP koja ulažu u istraživanje i razvoj, koje Monstat obradjuje.

Kroz HERIC projekat, finansiran iz kredita Svjetske banke, uspostavljen je prvi Centar uspješnosti u Crnoj Gori, u bioinformatiki "BIO-ICT". U toku je prva godina njegovog finansiranja. Započeta je i druga godina finansiranja nacionalnih naučnoistraživačkih projekata, i finansiranje 8 kolaborativnih istraživačkih grantova, kroz HERIC projekat, od kojih svi sadrže saradnju sa MSP.

U okviru EUREKA programa, finansirani su ranije prihvaćeni projekti i raspisan Konkurs za učešće u sufinansiranju novih projekata.

Usvojen strateški okvir i legislativa vezana za sektor inovacija u Crnoj Gori i uspostavljanje sistema uprave i finansijskih instrumenata.

U okviru kampanje podizanja svijesti o istraživanju i inovacijama u MSP, organizovane su razne promotivne aktivnosti u okviru festivala „Otvoreni dani nauke“.

Broj servisa na e-portalima je trenutno dostupno 77 koje pružaju 25 institucija. Iako je broj servisa u kontinuitetu povećavan i oblast elektronske uprave normativno uređena, analiza stanja e-uprave u Crnoj Gori pokazuje da je elektronska uprava na niskom stepenu razvijenosti. Glavni razlog ovakvog stanja je otpor administracije prema drugačijem načinu rada o čemu svjedoči i nepoštovanje zaključaka Vlade i Zakona o e-upravi.

OSTVARENI EFEKTI

- Promovisan je značaj istraživanja i inovacija za MSP i povećan nivo znanja o mogućnostima za MSP u okviru aktuelnih EU programa – Horizon 2020, EUREKA;
- Identifikovana je potreba detaljnijeg ujedjenja zakonodavnog i strateškog okvira za sektor inovacija imajući u vidu da su inovativne aktivnosti prepoznate kao pokretač društva i do sada su realizovane u okviru Strategije naučnoistraživačke djelatnosti 2012-2016
- Uspostavljen i počeo sa radom prvi Centar uspješnosti – BIO ICT.
- Unaprijeđeni su servisi e-portala i povećan broj korisnika e- servisa i uopšte unaprijeđena digitalna pismenost.

3.4 Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP

Primljeno i obrađeno 70 informacija o inostranim tržištima. Izrađeno je 30 studija istraživanja tržišta. Organizovano je 4 poslovna susreta u zemlji i inostranstvu, 10 poslovnih foruma, brojni okrugli stolovi i konferencije. Takođe organizovao je predstavljanje crnogorskih preduzeća na 2 nacionalna štanda i 1 domaći sajam. Od 01.01.2013. CEFTA zemlje potpisnice preuzele su održavanje CEFTA Trade Portala koji pruža relevantne informacije o legislativi koja se odnosi na trgovinu u regionu. Urađen je promotivni materijal za potrebe MSP od strane više institucija. Obogaćena je turistička ponuda koja ima uticaj na razvoj i rast MSP sektora putem mapiranja staza. Organizovani su specijalizovani treninzi u oblasti izvoznog poslovanja (standardi, prava intelektualne svojine, itd).

Urađen je Akcioni plan 2014. „Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015“ i Izvještaj o realizaciji akcionog plana.

U 2014. godini usvojena su 2 Strateška plana razvoja JLS, tako da još 3 JLS nemaju usvojen ovaj strateški dokument. Promovisano je 8 otvorenih biznis zona, u cilju povećanja lokalnog ekonomskog razvoja. završen je projekat „Izrada vizuelnog identiteta preduzeća. Postao je operativan portal za mala i srednja preduzeća i investitore za opštinu Bijelo Polje.

Od 2014. god. započelo se sa realizacijom IPA projekta „Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kroz razvoj klastera”. U okviru projekta tokom 2014. god. realizovan je niz aktivnosti tehničke podrške za 4 klastera (klaster proizvođača vina, maslina, pastrmke i metaloprerađivača marketinške aktivnosti, obezbijeđeno je učešće na sajmovima, izrađene su dvije studije - Studija za finansiranje inicijativa klastera u Crnoj Gori i Studija o pravnom okviru klastera u Crnoj Gori i organizovane su obuke za predstavnike JLS o jačanju kapaciteta za iskorišćavanje EU fondova.

OSTVARENI EFEKTI

- Povećana je informisanost preduzeća o izvoznim tržištima, standardima u cilju boljeg nastupa i plasman domaćih preduzeća na ciljanim inostranim tržištima;
- CEFTA portalom je obezbijeđena infrastruktura koja omogućava unaprijeđenje poslovnog ambijenta kroz pristup informacijama relevantnim za efikasnu implementaciju regionalne trgovine;
- Unaprijeđeno povezivanje crnogorskih preduzeća sa inostranim kompanijama
- Obezbiježene su poreske i administrativne olakšice na državnom i lokalnom nivou, a u cilju povećanja broja MSP i povećanja konkurentnosti i zapošljavanja u biznis zonama;
- Omogućeno udruživanje i klastere i nabavka i korišćenja neophodne opreme putem granta kao i subvencioniranja kamate za kredite MSP.

3.5 Dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora

U cilju daljeg jačanja i unapređenja dijaloga i partnerstva privatnog i javnog sektora, kao i definisanja i praćenja politika koje imaju direktan uticaj na sektor MSP, Montenegro Biznis Alijansa (MBA) je sa članovima Foruma privatno javnog partnerstava (FPJP) organizovala i realizovala tri (3) okrugla stola:

1. Podgorica - Radna verzija – Nacrt Zakona o dobrovoljnom finansijskom restrukturiranju - 27.02.2014.
2. Podgorica – Agrobudžet za 2014. godinu - 05.03.2014.
3. Podgorica - Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama - 27.03.2014.

Takođe, u sklopu aktivnosti FPJP, MBA je organizovala i realizovala:

1. Javna rasprava, održana dana 12.11.2014. godine na temu - Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja za period 2014 - 2020. godine.
2. Seminar (prezentacija), održan dana 19.09.2014. godine, na temu: kreditne linije Investiciono-razvojnog fonda.

OSTVARENI EFEKTI

- Bolja informisanost o: potencijalima, novim aktivnostima i poslovnom ambijentu u cjelini.
- Jačanje saradnje i unapređenja dijaloga i partnerstva privatnog i javnog sektora.

Na osnovu sprovedenog istraživanja od strane Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) o društveno-odgovornim aktivnostima preduzeća u CG, na crnogorskom i engleskom jeziku urađen je i publikovan dvojezični izvještaj o društvenoj odgovornosti preduzeća (DOP) u CG, koji je istovremeno prezentovan članovima, partnerima i široj javnosti.

U skladu sa izvještajem Mreže za društvenu odgovornost, akcije reciklaže se održavaju kontinuirano, planiranom dinamikom.

U organizaciji Instituta za standardizaciju održan okrugli sto na temu "Društvena odgovornost i jedinice lokalne samouprave". Promovisan crnogorski standard MEST ISO 26000 Smjernice za društvenu odgovornost.

U organizaciji PKCG-a u okviru projekta „CSR for ALL” organizovan dvodnevni seminar o društveno-odgovornom poslovanju za članove UPCG; organizovana Konferencija posvećena konceptu društvene odgovornosti.

OSTVARENI EFEKTI

- Unaprijeđenje informisanosti o značaju DOP-a, kreiranje relevantnih podataka o DOP-u u Crnoj Gori.
- Podignuta svijest o važnosti reciklaže.
- Unaprijeđena svijest i znanje o DO i postojanju crnogorskog standarda (MEST) o DO.
- Unaprijeđeni kapaciteti MSP i relevantnih institucija u oblasti DO poslovanja.

3.6 Statističko praćenje i promocija MSP i preduzetništva i podsticanje ženskog preduzetništva

Primjena principa i preporuka SBA se kontinuirano prati i izvještava, ali implemetacija preporuka u velikoj mjeri zavisi od obezbjeđenja finansijskih sredstava. Za određene aktivnosti koje zahtijevaju dalje unaprjeđenje predložena je podrška u okviru IPA 2014-2016.

Održana je konferencija "Digitalno preduzetništvo", u okviru SME WEEK-a. Organizovano je uručenje nagrada kompanijama i pojedincima za uspješno poslovanje, društvenu odgovornost, inovativnost i unapređenje menadžmenta, za 2013. godinu.

OSTVARENI EFEKTI

- Statističko praćenje MSP sektora je unaprijeđeno u određenoj mjeri i pojačana je informisanost putem objavljivanja saopštenja, publikacije i analize poštujući indikatore EUROSTAT-a i Regulative EU;
- Sprovođenje principa evropske politike o MSP-Small Business Acta se kontinuirano prati, ali realizacija mjera zavisi od finansijskih sredstava.

Nakon sprovedenog istraživanja o potrebama za obrazovanjem i obukom u preduzećima u vlasništvu žena –TNA u 2014.god (istraživanje sprovedeno u 9 zemalja SEECEL-a) i evidentiranja potrebe za obrazovanjem i obukom nastupila je druga faza projekta. Zadatak Radna grupe je bio da za tri teme iz pomenutog istraživanja izradi kompletne trening module za žene, kao i da izabere po tri predstavnice MSP iz svake zemlje učesnice koje će predstavljati primjere dobre prakse. Treninng moduli će biti publikovani sredinom 2015.godine i dostupni na sajtu <http://www.seecel.hr> nastup.

Preko 200 žena prošlo je kroz razne trening programe dizajnirane za postojeće i potencijalne preduzetnice, koje su organizovale Direkcija za razvoj MSP , UPCG, PKCG i dr.

IRFCG je u 2014. godini finansirao 71 projekat čiji su nosioci bile žene, u ukupnom iznosu od 2.4 mil €. Pripadnicama ženskog pola je od strane ZZZCG odobren 17 kredita, za otvaranje 17 nova radna mjesta, u iznosu od 85.000 €.

Organizovano je više tematskih sastanaka i okruglih stolova na temu ženskog preduzetništva, i izrađen je draft Strategije razvoja ženskog preduzetništva 2014-2015 koja ce biti usvojena u prvoj polovini 2015.god..

OSTVARENI EFEKTI

- Povećano je ekonomsko osnaživanje žena i unaprijeđeno znanje i vještine u osnivanju i poslovanju preduzeća;
- Broj preduzeća čiji su osnivači žene je povećan kroz finansijsku podršku;
- Stvoreni su preduslovi za usvajanje Strategije za razvoj ženskog preduzetništva 2014-2015.

4. PODRŠKA POČETNICIMA U BIZNISU – START UP

4.1 Jačanje institucionalne infrastrukture za podršku započinjanja biznisa

U segmentu jačanja institucionalne infrastrukture za podršku započinjanja biznisa kroz razvoj mreže inkubatora, u 2014. godini je unaprijeđen postojeći kapacitet i nivo pruženih usluga u okviru BSC inkubatora Bar, dok je u slučaju Biznis inkubatora Inventivnost d.o.o., Podgorica izražen opadajući trend. BSC Bar je projektno orijentisan inkubator i 4 projekta su uspješno završena u 2014.godini, a u toku je realizacija 4 projekata u saradnji sa institucijama u zemlji i regionu. BSC Bar inkubator u saradnji sa opštinom Ulcinj, pripremio je i implementirao trening module za sticanje i unapređenje poslovnih vještina za početnike u biznisu.

Inkubatori aktivno saraduju sa inkubatorima iz regiona. BSC Bar je organizovao treći međunarodni poslovni susret, Sajam primijenjenih umjetnosti u okviru programa "Barski ljetopis". Preduzeća iz BSC Bara predstavljena su na B2B@AdriaFair sajmu za međunarodne poslovne susrete u Budvi, kao i na međunarodnim poslovnim susretima u Napulju.

Projekat formiranja inkubatora na sjeveru Crne Gore, u Beranama, koji je odobren u okviru „Inter-municipal development grant programme“ IPA 2011 napreduje i radovi na rekonstrukciji objekta su u završnoj fazi. Potpisan je adendum na Ugovor o uspostavljanju inkubatora sa Delegacijom Evropske Unije na 9 mjeseci i stvaraju se preduslovi za započinjanje poslovanja inkubatora.

OSTVARENI EFEKTI

- Inkubatori se prepoznaju kao važni instrumenti podrške početnicima u biznisu kroz pružene usluge i realizovane aktivnosti, te se stoga radi na proširenju infrastrukture osnivanjem inkubatora u Beranama;
- Inkubator u Baru realizuje aktivnosti unaprijeđenim kapacitetom, dok inkubator u Podgorici ima smanjene aktivnosti zbog nedostatka finansijskih sredstava.

4.2 Unaprijeđenje kvaliteta i dostupnosti finansijske podrške

IRFCG je u okviru kreditne linije za početnike u biznisu plasirao ukupno 1.2 mil € za šest odobrenih projekata. ZZZCG realizovao 7 programa edukacije, sa kojima je obuhvaćeno 66 nezaposlenih lica, koja žele da otpočnu biznis. Odobrena su 44 kredita u iznosu od 260.000€, kojima se omogućava otvaranje 52 nova radna mjesta.

OSTVARENI EFEKTI

- Finansijska podrška IRFCG je iskorišćena u većem obimu u odnosu na prethodnu godinu, a ZZZCG je realizovao programe samozapošljavanja početnika u biznisu, u manjem obimu u odnosu na prethodnu godinu.

4.3 Unaprijeđenje kvaliteta i dostupnosti nefinansijske podrške

Kroz program ZZZCG-a uspostavljena su dva virtuelna preduzeća i obučeno je 45 polaznika. Stvoreni su uslovi za uspostavljanje još 4 virtuelna preduzeća sa 57 polaznika. BSC Bar inkubator je realizovao 10 radionica iz oblasti omladinskog preduzetništva i 4 praktične radionice namijenjene ženama koje žele da uđu u preduzetničke vode.

OSTVARENI EFEKTI

- Podrškom ZZZCG su otvorena nova preduzeća i unaprijeđeno poslovanje postojećih preduzeća početnika u biznisu u manjem obimu u odnosu na prethodnu godinu.
- Edukacijom i obukom u virtuelnim preduzećima unaprijeđena je svjesnost o samostalnom započinjanju biznisa, stvoreni su preduslovi za olakšan pristup kreditima, a samim tim i za lakše osnivanje i poslovanje preduzeća i smanjenje nezaposlenosti. Realizovanim radionicama, unaprijeđen je kvalitet nefinansijske podrške, razvojem usluga putem kojih se obezbjeđuju sticanja potrebnih znanja i vještina za započinjanje sopstvenog biznisa.

5. ZAKLJUČCI

Ocjena realizacije aktivnosti politike MSP u 2014, godini, po strateškim ciljevima:

<p>Strateški cilj 1: Poboljšanje poslovnog okruženja Ostvareni efekti su u velikoj mjeri u skladu sa planiranim posebno u dijelu unaprjeđenja ambijenta za poslovanje (izdavanja građevinskih dozvola, boljih mogućnosti za <i>on line</i> registraciju, stvaranje sistemskih preduslova za izvršenje ugovora, jačanje kreditnog registra, jednostavnije izmirivanje poreza, itd). Giljotinom propisa omogućen je sveobuhvatan pregled i analiza propisa i administrativnih postupaka i izmjena dijela istih.</p>	<p>Strateški cilj 2: Jačanje finansijske podrške Ostvareni efekti su u najvećoj mjeri iznad planiranih, realizacija broja kredita je u većem obimu u odnosu na 2013. godinu, posebno imajući u vidu potpisivanje aranžmana sa EIB, unaprijeđena je realizacija faktoringa. Poboľšana je dostupnost grantovima za MSP za korišćenje konsultantskih usluga.</p>
<p>Strateški cilj 3: Jačanje konkuretnosti MSP i promocije preduzetništva Ostvareni efekti su u najvećem dijelu u skladu sa planiranim u oblasti informisanosti i internacionalizacije MSP, uvođenja preduzetništva kao ključne kompetencije na svim nivoima obrazovanja i stvaranja strateškog okvira za cjeloživotno preduzetničko učenje, treninga u neformalnom obrazovanju, informisanosti za nastup na tržištima regiona i EU, informisanosti o programima za inovacije, uspostavljanju institucionalne infrastrukture za unaprjeđenje inovacija, sticanja stručnih kvalifikacija, ekonomskog osnaživanja žena, jačanje svijesti o društvenoj odgovornosti, praćenju preporuka SBA. Napredak je ostvaren u osnivanju biznis zona, izrade strateških planova opština, o potrebama i koristima pružanja informacija i usluga za MSP putem <i>on line</i> portala, potrebi statističkom unaprjeđenja i istraživanja MSP. U cilju unaprjeđenja ženskog preduzetništva, realizovane su brojne aktivnosti, a također, izradjen je i draft verzija strateškog dokumenta koja će biti usvojena u prvoj polovini 2015.godine.</p>	<p>Strateški cilj 4: Podrška početnicima u biznisu – start up- Ostvareni efekti su na nivou planiranih: pružanje poslovnih usluga inkubatora, ostavren je napredak u formiranju opsteg inkubatora na sjeveru, realizovana je kreditna linija od strane IRF-a i ZZCG, kao i brojni programi edukacije. Povećan obuhvat informacija raspoloživih za MSP sektor, povećana informisanost o samostalnom započinjanju biznisa, povećan nivo zapošljivosti nezaposlenih preduzeća u sektoru MSP</p>

- Započete 2 nove i aktivnosti/projekti koje nijesu bili predviđeni Akcionim planom 2013. (Izveštaj-Sistemska uređenje sektora inovacija, Plan aktivnosti na podizanju digitalne pismenosti na nacionalnom nivou).
- Aktivnosti koje nijesu realizovane zbog nedostaka finansijskih sredstava odnose se na izradu priručnika i brošura za započinjanje biznisa i nezaposlena lica, nemogućnost pružanja usluga od strane inkubatora, određenog broja seminara i obuka nagrade za žensko preduzetništvo.

Zaključak je, kao i prethodne godine, da je razlog odstupanja nedostatak raspoloživosti finansijskih sredstava za realizaciju mjera definisanih Akcionim planom 2014. Takođe, treba napomenuti da je značajan dio aktivnosti realizovan upravo uz podršku međunarodnih projekata/donatora, dok je manji dio realizovan ograničenim budžetskim sredstvima.

6. PREPORUKE ZA KREIRANJE I IMPLEMENTACIJU POLITIKE MSP U NAREDNOM PERIODU

Preporuke za definisanje i realizaciju mjera za naredni period se daju, imajući u vidu:

- Ostvarene efekte politike MSP za 2014. godinu i odstupanja;

- Preporuke iz Izvještaja o sprovođenju politike MSP u skladu sa smjernicama SBA za 2012.- SME Policy Index za 2012. godinu,
- Potrebe daljeg usklađivanja sa politikom MSP u EU, odnosno preporukama iz procesa pregovaranja u Poglavlju 20: Preduzetništvo i industrijska politika,
- Preporuke iz Izvještaja o napretku za 2014. godinu,

Generalna preporuka se odnosi na:

- dalje unaprjeđenje poslovnog ambijenta za MSP,
- dalje unaprjeđenje finansijske podrške,
- dalje unaprjeđenje podrške jačanju konkurentnosti MSP i promocije, i
- dalje unaprjeđenje pružanju podrške početnicima u biznisu.

Posebno izdvajaju preporuke za realizaciju sljedećih mjera:

- unaprjeđenje pristupa finansijama, posebno imajući u vidu proširenje sistema garantnih šema, što je od posebnog značaja za početnike u biznisu,
- unaprjeđenje postupka dobijanja dozvola za poslovanje MSP,
- pružanje usluga podrške biznisu i poslovnog savjetovanja kroz reorganizaciju i jačanje poslovne infrastrukture (biznis centara i inkubatora),
- pružanja sveobuhvatnih informacija za osnivanje i poslovanje MSP putem on line MSP portala,
- unaprjeđenje znanja i vještina u cilju jačanja konkurentnosti MSP posebno u oblastima trgovinske razmjene sa EU,
- unaprjeđenje statističkog praćenja indikatora MSP (broj MSP, zaposlenost, učešće MSP u izvozu, učešće MSP u BDP, prometu, investicijama i profitabilnosti),
- unaprjeđenje nefinansijske podrške početnicima u biznisu (informacije, savjeti, treninzi, konsalting, mentoring, itd).

Da bi se ostvarili svi preduslovi za razvoj MSP potrebno je obezbijediti kako finansijsku, tako i nefinansijsku podršku. Jedan od najvažnijih zadataka za ekonomiju Crne Gore predstavlja rješavanje problema nezaposlenosti. Upravo sektor MSP predstavlja značajnu šansu za otvaranje novih radnih mjesta. Imajući u vidu da se Crna Gora suočava sa problemom nedostatka projekata u oblasti nefinansijske podrške, od posebnog je značaja pružanje podrške početnicima u biznisu, obezbijedjivanje stručnih znanja, obuka i treninga, koji će im pomoći da definišu svoju biznis ideju, da otvore novo preduzeće i unaprijede svoje kapacitete za dalji rast i razvoj. Neophodno je pružiti nefinansijsku podršku i postojećim preduzećima u njihovim naporima za dalji razvoj i rast, unaprjeđenje kapaciteta, jačanje menadžmenta i izlazak na nova tržišta, itd.

Stoga je generalna preporuka da je neophodno izdvojiti veća sredstva za pružanje mjera nefinansijske podrške, kako bi se Crna Gora na efikasniji način mogla prilagoditi EU u procesu pridruživanja i ispuniti obaveze iz Poglavlja 20. Preduzetništvo i industrijska politika, Programa pristupanja Crne Gore EU 2014-2018, Plana aktivnosti na ispunjavanju preporuka iz Izvještaja EK o napretku Crne Gore za 2014 , preporuke Small Business Acta- SBA.

LISTA SKRACENICA

Asocijacija "Poslovna žena"	APŽ
Business Environment for Rural Enterprises	BESRE
Central European Free Trade Agreement	CEFTA
Centralna banka Crne Gore	CBCG
Centar za stručno obrazovanje	CSO
Centar za razvoj nevladinih organizacija	CRNVO
Competitiveness Innovation Program	CIP
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit	GIZ
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	Direkcija za razvoj MSP
EBRD Business Advisory Services Program	EBRD BAS program
Evropska investiciona banka	EIB
Entrepreneurship Innovation Program	EIP
Evropski centar za informacije i inovacije Montenegro	EIICM
Evropski investicioni fond	EIF
Evropska Unija	EU
Informaciono-komunikacione tehnologije	IKT
Investiciono-razvojni fond Crne Gore	IRFCG
International Finance Corporation	IFC
Koordinacioni tim za izradu i implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015	Koordinacioni tim
Mala i srednja preduzeća	MSP
Ministarstvo finansija	MF
Ministarstvo ekonomije	ME
Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije	MIDT
Ministarstvo pravde	MP
Ministarstvo prosvjete i sporta	MPS
Ministarstvo nauke	MN
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	MRSS
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	MOT
Montenegro biznis alijansa	MBA
Organization for Economic Development and Cooperation	OECD
Poreska uprava	PU
Privredna komora Crne Gore	PKCG
Savjet za regulatornu reformu i unaprjeđenje poslovnog ambijenta	Savjet za regulatornu reformu
Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou	Savjet za konkurentnost
Statistical Office of the European Commission	EUROSTAT
Svjetska banka	SB
Unija poslodavaca Crne Gore	UPCG
Univerzitet Donja Gorica	UDG
United States AID-Good Governance Program	USAID/GGP
United States AID-Economic Growth Program	PER
United Nation Development Program	UNDP
Uprava carina	UC
Uprava za nekretnine	UzN
Vlada Crne Gore	Vlada CG
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	ZZZCG
Zavod za statistiku Crne Gore	Monstat

Nivo	Redni broj	Cilj / Zadatak / Aktivnost	Očekivani rezultati	Ostvareni rezultat	Izvori verifikacije	Plan za 2015	Nadležnost	Realizacija planiranih aktivnosti po:		Evaluacija			
								Tipu aktivnosti	Razvojnoj fazi	Ocjena ostvarenih rezultata	Postignuti efekti realizacije	Održivost	Ciljna grupa
STRATEŠKI CILJ	1.	POBOLJŠANJE POSLOVNOG OKRUŽENJA											
Operativni cilj	1.1.	Smanjenje regulatornog rizika											
Zadatak	1.1.1.	Ukidanje nepotrebnih propisa i izmjena / pojednostavljivanje administrativnih postupaka											
Aktivnost	1.1.1.4	Akcionni plan sprovođenja Preporuka	Implementirane preporuke "Giljotine" planirane Akcionim planom za 2014. godinu	Zaključno sa III kvartalom 2014. godine, od usvajanja Akcionog plana (maj 2012) je realizovano 987 preporuka od ukupno prihvaćenih 1.446 preporuka, odnosno stepen realizacije iznosi 68,3%.	Inovirani zakonski i podzakonski akti usvojeni tokom 2014. god	Za 2015. godinu je predviđena realizacija 172 preporuke (ukoiko se dio obaveza planiranih za IV kvartal 2014. godine ne prebaci za 2015. godinu)	Savjet za unapređenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi MF	Unaprijeđen je poslovnog ambijenta	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	Ostvareni rezultati su dijelom u skladu sa planiranim	Omogućen sveobuhvat an pregled i analiza propisa i administrativnih postupaka i izmjena dijela istih	Okončanje ove faze je omogućilo realizaciju sljedećih faza projekta	Svi oblici privrednih društava, kao i građani na koje se odnose propisi obuhvaćeni Giljotinom propisa
Operativni cilj	1.2.	Stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja											
Zadatak	1.2.1.	Jačanje konkurentnosti privrede preduzimanjem aktivnosti koje su u skladu sa kriterijumima definisanim Izvještajem Svjetske banke - Doing Business											
Aktivnost	1.2.1.1	Reforma procedure izdavanja građevinske dozvole (izmjena i implementacija relevantnih zakona koji tretiraju proceduru izdavanja građevinske dozvole)	Implementirane one stop shop u saradnji sa lokalnim samoupravama	Unaprijeđena procedura izdavanja građevinske dozvole- rokovi i u praksi značajno smanjeni. Šest opština donijelo odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i to : Glavni grad Podgorica, Opština Cetinje, Budva, Danilovgrad, Kolašin, Kotor. U proceduri donošenja još šest odluka. Ukinuta i obaveza plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za podzemne etaže visokogradnje.	Izvještaj Svjetske banke - Doing Business (Izvještaj o lakoći poslovanja) za 2015. godinu, kojim je obuhvaćeno 189 nacionalnih ekonomija. Crna Gora je, u novom izvještaju, zauzela 36. mjesto na listi od 189 ranigranih zemalja i time, u poređenju sa prošlogodišnjim izvještajem, ostvarila napredak za 6 mjesta. Napredak Crne Gore u najnovijem izvještaju ostvaren je, prije svega, zahvaljujući reformi ostvarenoj u oblasti "izdavanja građevinskih dozvola", gdje su prepoznate aktivnosti sprovedene u cilju smanjenja naknade za pružanje komunalnih usluga i eliminacije naknade za dobijanje urbanističko-tehničkih uslova iz opštine Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata - izmjene i dopune iz 2014.god	U saradnji sa lokalnim upravama ubrzati donošenje odluka o naknadama za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.No vim zakonom o uređenju prostora nastaviti aktivnosti na unapređenju u poslovnog ambijenta	MORIT	Unaprijeđen je poslovnog ambijenta	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	ostvareni rezultati u skladu sa planiranim osim u dijelu koji se odnosi na broj donešenih odluka o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta od strane lokalnih samouprava.	Unaprijeđen poslovnog ambijent, Crna Gora, u ukupnom plasmanu, napredovala na listi Svjetske banke za 6 mjesta zahvaljujući isključivo napretku u indikatoru "izdavanje građevinske dozvole".	Zakonska rješenja su održiva	Građani Crne Gore i drugi investitori

Aktivnost	1.2.1.2	Objedinjena registracija preduzeća u Poreskoj upravi	Unaprijeđena softverska rješenja sa ciljem omogućavanja pune on line registracije preduzeća, kao širenja mogućnosti za registraciju na 8 područnih jedinica PU	Tokom 2014. godine sprovedene su aktivnosti u cilju smanjenja naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta na nivou lokalnih samouprava.	Inovirani akti lokalnih samouprava usvojeni tokom 2014. god	Sprovedeni e daljih aktivnosti u cilju smanjenja naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta na nivou svih lokalnih samouprava.				Ostvareni rezultati u skladu sa planiranim	Efikasnija i jeftinija procedura izdavanja građevinske dozvole i opremanja građevinskog zemljišta	Implementacija rješenja, kao i dalji koraci na većoj efikasnosti u radu državnih organa u pogledu skraćanja rokova za postupanje po zahtjevu stranaka su mjere za unaprijeđenje ove procedure, tako da održivost procedure izdavanja građevinskih dozvola na lokalnom nivou	Privredni subjekti i građani koji pribavljaju građevinske dozvole od strane državnih organa i lokalne samouprave	
				Omogućavanje elektronskog podnošenja prijave za registraciju preduzeća	Poreska uprava, Savjet za unaprijeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi	Uvođenje potpune elektronske registracije i omogućavanje registracije u 8 područnica PU	Savjet za unaprijeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi	PU	Unaprijeđeno je poslovnog ambijenta	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	Ostvareni rezultati su dijelom u skladu sa planiranim	Pojednostavljene postupke kroz online podnošenje prijave za registovanje novih preduzeća	Dalje pojednostavljenje registracije kroz smanjenje broja procedura, troškova i trajanja postupka	Privredni subjekti i građani
				Omogućavanje elektronskog podnošenja prijave za registraciju preduzeća	Poreska uprava, Savjet za unaprijeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi	Uvođenje potpune elektronske registracije i omogućavanje registracije u 8 područnica PU		MF		Ostvareni rezultati su dijelom u skladu sa planiranim	Pojednostavljene postupke kroz online podnošenje prijave za registovanje novih preduzeća	Dalje pojednostavljenje registracije kroz smanjenje broja procedura, troškova i trajanja postupka	Privredni subjekti i građani	
Aktivnost	1.2.1.4	Jačanje kapaciteta kreditnog registra kod Centralne banke Crne	Sistemska ažuriranje baze podataka Kreirane nove ponude ili dopune postojećih proizvoda kreditnog registra u cilju sveobuhvatnosti izvještajnih podataka i kvaliteta procjene kreditnog rizika po pojedinim licima Sistemska ažuriranje baze podataka Kreirane nove ponude ili dopune postojećih proizvoda kreditnog registra u cilju sveobuhvatnosti izvještajnih podataka i kvaliteta procjene kreditnog rizika po pojedinim licima	U toku su aktivnosti sprovođenja inicijative o unaprijeđenju softverskih rješenja u smislu kontrole ispravnosti JMBG-a rezidenata		Unaprijeđeno je softverskih rješenja u smislu kontrole ID nerezidenata	CBCG	Unaprijeđeno je poslovnog ambijenta	Puna implementacija	U skladu sa planiranim	Aktivnosti su održive	Kreditno zadužena pravna i fizička lica		

Aktivnost	1.2.1.6	Pripremiti detaljno mapiranje procedura za uvoz i izvoz	Izrađeno uputstvo za sprovođenje pojednostavljenih postupaka deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenog upisa prilikom uvoza.	Izrađeno uputstvo o primjeni PAN-EURO-MED Konvencije o pravilima o porijeklu robe	www.upravacarina.gov.me	1. Izraditi uputstvo za sprovođenje pojednostavljenih postupaka deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenog upisa prilikom uvoza. 2. Izrada dopunjenog uputstva o primjeni PAN-EURO-MED Konvencije o pravilima o porijeklu robe nakon pristupanja Kosova i Moldavije PEM Konvenciji. 3. Izrada uputstava o izmjenama sporazuma sa EU ostalih CEFTA zemalja 4. Izrada uputstva za povraćaj akcize	Uprava carina	Unaprijeđene poslovne ambijenta	pilot faza/puna implementacija	Rezultati su u jednom dijelu ispod planiranih (uvozni pojednostavljeni postupci na osnovu knjigovodstvenog upisa), a u drugom dijelu na nivou planiranog (Primjena PEM Konvencije)	Poboljšana informisanost o carinskim procedurama	Projekat je uspostavljen na održivoj osnovi	Privredni subjekti
			Urađen vodič za sajmove u CEFTA regionu za 2014. godinu	Završen Vodič za sajmove u CEFTA regionu za 2014. godinu	Vodič za sajmove u CEFTA regionu	Nastavak aktivnosti u saradnji sa DIHK. Izrada novog vodiča za sajmove. Organizacija seminara, konferencije, obuka, studijske posjete, razvoj trening programa za MSP	PKCG	Unaprijeđene poslovne ambijenta	Puna implementacija	Rezultati u skladu sa planiranim	Pripremljene informacije o planiranim sajmovima u regionu omogućile su sveobuhvatne informacije izvoznim preduzećima	Projekat je uspostavljen na održivoj osnovi.	MSP

Aktivnost	1.2.1.7	Objedinjena naplata poreza i doprinosa	Unaprijeđeni informatički kapaciteti Poreske uprave u cilju omogućavanja poreskim obveznicima da izvrše izmjerenje poreskih obaveza elektronskim podnošenjem dokumentacije	<p>Poreska uprava je proširila lepezu elektronskih usluga i od 27. marta 2014.godine, pored postojećeg IOPPD-a na portalu https://eprijava.tax.gov.me dostupne su sljedeće mogućnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pregled Registra poreskih obveznika - pravnih lica (ne zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata) • Pregled Registra PDV obveznika (ne zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata) • Pregled predatih finansijskih iskaza (ne zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata) • Podnošenje PDV prijave (zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata) • Predaja Zahtjeva za povraćaj PDV-a (zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata) • Podnošenje Prijava poreza na dobit (zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata) • Uvoz i predaja finansijskih iskaza (zahtijeva korišćenje digitalnog sertifikata). 	Portal Poreske uprave: https://eprijava.tax.gov.me Web sajt Poreske uprave: www.poreskauprava.gov.me	Povećati stepen predaje poreskih prijava elektronskim putem, slanje finansijskih iskaza isključivo elektronskim putem	MF i PU	Unaprijeđeno je poslovnog ambijenta	Faza implementacije	Ostvareni rezultati se mogu mjeriti nakon 1. Kvartala 2015 godine. Nove usluge su puštene u podukcion i rad 2014. godine nakon isteka zakonskog roka za podnošenje određenih prijava (31.mart), pa se mogu mjeriti tek ove godine	U 2015. God.podnošenje finansijskih iskaza isključivo elektronskim putem	Poreski obveznici
-----------	---------	--	--	---	---	---	---------	-------------------------------------	---------------------	---	--	-------------------

Aktivnost	1.2.1.8	<p>Pojednostavljenije procedure zapošljavanja stranaca, uslijed pribavljanja dozvola za rad stranaca -Izmjene Zakona o zapošljavanju i radu stranaca</p>	<p>Definisana ukupna kvota radnih dozvola za strance od 19.50 , od čega je 3.000 radnih dozvola opredijeljeno za realizaciju razvojnih projekata Vlade CG</p> <p>Zapošljavanje stranaca u predviđenom broju sa naglaskom na veće zapošljavanje domaće radne snage</p> <p>Usvojen novi Zakon o strancima kojim će se objediniti postupak izdavanja boravišne i radne dozvole, a koja će se izdavati od strane MUP</p>	<p>Odluka o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2014. godinu, kojom je predviđen broj radnih dozvola za strance koje mogu biti odobrene za 2014. godinu je 19.500. Tokom 2014. godine u okviru već definisanog broja radnih dozvola po namjenama izvršena je i preraspodjela istih. U 2014. godini ukupnan broj izdatih dozvola za rad i zapošljavanje stranaca je 23.061 od kojih je u okviru predviene kvote izdato 17.541 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca. Zakon o strancima kojim se objedinjava postupak izdavanja boravišne i radne dozvole je donešen.</p>	<p>Odluka o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance "Sl.list CG", br.54/2013 i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2014 "Sl.list CG", br.37/14 . Zakon o strancima "Sl.list CG", br. 56/2014, a primjenjuje se od 1. aprila 2015. godine</p>	MRSS MRSS/MUP	Unaprijeđen je poslovnog ambijenta	Puna implementacija	<p>Zapošljavanje stranaca u 2014. godini nešto je veće u odnosu na prethodnu godinu a djelatnosti u kojima su angažovali i stranci su građevinarstvo, turizam i ugostiteljstvo. U oblasti ugostiteljstva najčešće konobari, šankeri, sobarice, kuvari, u oblasti građevinarstva PK i NK radnici, armirači, tesari, zidari, moleni-farbari, fasaderi, instalateri, monter, zavarivači, keramičari</p> <p>građevinski tehničari, bravari, u oblasti trgovine prodavci, a u oblasti poljoprivrede najčešće PK i NK radnici.</p>	<p>Zapošljavanje stranaca u Crnoj Gori ostvarivalo se u skladu sa Odlukom o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2014. godinu. Shodno potrebama tržišta rada, a u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima preraspodijela kvota po namjenama u okviru definisane kvote. Takođe donešen je novi Zakon o strancima koji je usklađen sa propisima EU u domenu rada i zapošljavanja stranaca koji definiše jedinstveni postupak izdavanja dozvola za rad i boravak stranaca.</p>	<p>Osnovni principi na kojima se zasniva zapošljavanje strane radne snage su princip otvorenost tržišta rada, uvažavanje privredne strukture i uspostavljanje ravnoteže između ponude i tražnje za radnom snagom na tržištu rada.</p>	Strana radna snaga i poslodavci
STRATEŠKI CILJ	2.	JAČANJE FINANSIJSKE PODRŠKE										
Operativni cilj	2.1.	Poboljšanje pristupa i dostupnosti kreditima i jačanje kapaciteta MSP za upravljanje finansijama										
Zadatak	2.1.1.	Uspostavljanje finansijske ponude u skladu sa tražnjom MSP sektora										

Aktivnost	2.1.1.1	Realizacija kreditnih linija za podsticaj razvoja MSP	Obogaćena kreditna ponuda IRF-a segmentirana po pojedinim ciljnim grupama i prilagođena krajnjim korisnicima Broj odobrenih kredita	Odobreno je 279 kredita u ukupnom iznosu od 41.5 mil €	Preliminarni Izvještaj IRF-a	Za 2015. godinu je planirano 45 mil € kreditnog potencijala	IRFCG	Finansiranje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su premašili očekivanja	Realizacijom ovog programa postiglo se ne samo zapošljavanje radne snage već se privrednicima omogućilo finansiranje novog investicionog ciklusa po izuzetno povoljnim uslovima. Takođe, stimulirane su i opštine sjevernog regiona i manje razvijene opštine za razvoj sopstvenog biznisa, čime se uticalo na smanjenje regionalnih razlika u Crnoj Gori. Ovo su samo neki od efekata koji su postignuti realizacijom kreditnih linija.	IRFCG ima široku ponudu za postojeća i novoosnovana MSP, preduzetnike, registrovane poljoprivrede proizvođače. Posebne kreditne linije su dizajnirane za žene i mlade u biznisu, kao i za korisnike MIDAS i IPARD like projekta (poljoprivredni proizvođači).	MSP
Aktivnost	2.1.1.3	Realizacija kreditnih linija za kratkoročnu podršku-faktoring	Broj realizovanih faktoring aranžmana Definisane stimulacije za posebne ciljne grupe	Potpisano je 28 Ugovora u iznosu od 27.9 mil € potraživanja	Preliminarni Izvještaj IRF-a	Za 2015. godinu je planirano 35 mil € faktoring potencijal	IRFCG	Finansiranje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su na nivou očekivanih	MSP je obezbjeđen efikasnim i povoljnim sistemom za poboljšanje njihove likvidnosti.	Predmetni programi podrške su održivi i nastaviće se i tokom narednog perioda.	MSP
Aktivnost	2.1.1.6	Podizanje znanja i vještina MSP za upravljanje finansijama	Održane 2 obuke, obučeno 40 polaznika	Održane 2 obuke: "Platna obližacija banke BPO" -26 učesnika; "Sprečavanje pranja novca u osiguranju" - 12 učesnika;	Izvještaj PKCG	Nastavak realizacije obuka i seminara	PKCG	Trening	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su na nivou planiranih.	MSP obučeni sa svim pravilima u oblasti pomoći EU fondova radi lakšeg pristupa finansijama	Održivo, budžet PKCG	MSP
Operativni cilj	2.3.	Poboljšanje dostupnosti grantovima											
Zadatok	2.3.1.	Jačanje poslovanja MSP kroz smanjenje troškova korišćenja eksternih usluga											
Aktivnost	2.3.1.1	Utvrđene i realizovanje grant šema za refundaciju troškova	Realizovano 30 - 40 projekata	Realizovano 26 BAS projekta	BAS Menadžment Informacioni Sistem (izvještaji o projektima)	36 (uključujući 8 projekata koji će se realizovati kroz novi program podrške "Žene u Biznisu")	EBRD BAS Crna Gora	Finansiranje	Puna implementacija	Svi SBS projekti su uspješno završeni, a oni koji su stigli do faze evaluacije su u prosjeku ocijenjeni kao vrlo uspješni.	Unaprijednije poslovanja preduzeća i njihovih performansi.	EBRD SBS će nastaviti svoje aktivnosti u Crnoj Gori i narednih godina	Većinski privatna MSP koja pokazuju potencijal za rast i razvoj
Operativni cilj	2.4	Olakšavanje pristupa kreditima kreiranjem podsticajnog regulatornog okvira											
Zadatok	2.4.1.	Kreiranje podsticajnih mjera koje omogućavaju povoljniju kreditnu politiku banaka i MFI											

Aktivnost	2.4.1.1.	Kreiranje podsticajnog okvirnog u funkciji povoljnijeg pristupa kreditima	Analizirana važeća regulativa kojom se uređuje poslovanje banaka i vršenje mogućih izmjena u cilju povoljnijeg pristupa kreditima	U okviru Projekta za rješavanje nekvalitetnih kredita ("Podgorički pristup"), CBCG i MF, u saradnji sa WB, pripremili su nacrt Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama. Usklađivanje sa regulativom EU u skladu sa rokovima definisanim u Pregovaračkoj poziciji za Poglavlje 9 - Finansijske usluge	CBCG	Dalja harmonizacija sa propisima EU i usklađivanje sa uslovima poslovanja na međunarodnom finansijskom tržištu kroz primjenu Bazelskih standarda	CBCG	Unaprijeđeno poslovanje ambijenta	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u skladu sa planiranim	Poboljšani regulatorni okvir radi sticanja uslova za bolji finansijski položaj dužnika. Veća transparentnost i poštovanje najboljih praksi primjenom EU regulative	Aktivnosti su održive u narednom periodu	Komercijalne banke, korisnici kredita, MSP
Operativni cilj	2.5.	Podsticanje korišćenja raspoloživih CIP/EIP finansijskih instrumenata											
Zadatak	2.5.1.	Kreiranje novih i jačanje postojećih finansijskih instrumenata											
Aktivnost	2.5.1.1.	Uspostavljanje direktne saradnje nadležnih institucija sa evropskim finansijskim institucijama	Organizovan info dan o novom okviru programu EU i promocija finansijskih instrumenata.	Info dan o okviru Programu EU za konkurentnost malih i srednjih preduzeća COSME, iz organizacionih razloga odložen je za mart 2015.godine (dostupnost EK eksperata)	Agenda TAIEX COSME seminar 05-06 mart 2015.	Planirano je održavanje dvodnevno seminara o COSME programu, 05.06. mart 2015. godine, Podgorica. Prvi dan planira promociju najvažnijih instrumenata COSME programa, dok je drugi dan planiran za detaljnije promovisanje finansijskih instrumenata.	ME/Direkcija za razvoj MSP	Finansirane	Puna implementacija	Rezultat nije u skladu sa planiranim zbog organizacionih problema (dostupnost eksperata)	Program je potpisan u junu 2014. godine i u kratkom roku efekti se odnose na promovisanje i upoznavanje ciljnih grupa sa koristima koje će Crna Gora imati korišćenjem instrumenata COSME Programa.	Sporazum o COSME programu je potpisan na rok 2014-2020, pa se smatra održivim.	Predstavnicima ministarstva, institucija, univerziteta, finansijskog sektora, opština i MSP

			<p>Potpisan Ugovor IRFCG sa EIB u cilju realizacije II dijela aranžmana u iznosu od 25 mil €</p> <p>Započete aktivnosti na uspostavljanju saradnje i sa drugim finansijskim institucijama u cilju definisanja područja moguće saradnje (EBRD u dijelu finansiranja faktoriga i dr.)</p>	<p>Investiciono razvojni fond Crne Gore AD je u prošloj godini nastavio saradnju sa EIB-om u kojoj je nastavio korišćenje posljednje tranše od 25 mil € Do 31.12.2014. godine povučeno je 21 mil € sa kojim je finansirano ukupno 71 projekat iz ovih sredstava. Započeti su pregovori i sa ostalim međunarodnim finansijskim institucijama: Svjetska banka-MIGA, Norveška garantno izvozna agencija-GIEK, kao i sklapanje novog ugovora sa EIB-om.</p>	<p>Preliminarni Izvještaj IRF-a</p>	<p>U 2015. godini nastaviće se realizacija novog Ugovora sa EIB-om od ukupno 70 mil €. Sa GIEK-om će se raspisati nova kreditna linija za finansiranje hidroelektrana u Crnoj Gori. Sa Svjetskom bankom se planira nastavak pregovora za 77 mil € podrške crnogorskoj ekonomiji.. Takođe, u tekućoj godini će se raditi na uspostavljanju saradnje sa Razvojnomo bankom savjeta Evrope, sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, Sa Abu Dabi fondom za razvoj će se u 2015. godini realizovati projekat zajedno sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, u cilju finansijske podrške sektoru poljoprivrede</p>	<p>IRFCG</p> <p>IRFCG</p>	<p>Finansiranje</p>	<p>Puna implementacija</p>	<p>Ostvareni rezultati su premašili očekivanja</p>	<p>Saradnja sa EIB je omogućila da se kroz dvije tranše obezbijedi kreditna podrška za MSP</p>	<p>Projekat saradnje sa EIB-om je ocijenjen kao održiv, pa će se saradnja nastaviti i u budućnosti. Nastaviće se saradnja ne samo sa EIB-om već i sa ostalim međunarodnim finansijskim institucijama.</p>	<p>Ciljna grupa su Banke i MSP kao krajnji korisnici ovih sredstava</p>
--	--	--	---	---	-------------------------------------	--	---------------------------	---------------------	----------------------------	--	--	---	---

STRATEŠKI CILJ	3	JAČANJE KONKURENTNOSTI MSP I PROMOCIJA PREDUZETNIŠTVA
-----------------------	----------	--

Operativni cilj	3.1.	Zaokruživanje potrebne institucionalne podrške razvoju MSP
------------------------	-------------	---

Zadatak	3.1.1.	Unaprjeđenje lokalnih/regionalnih biznis centara
----------------	---------------	---

Aktivnost	3.1.1.	Unaprjeđenje mreže biznis centara	<p>Upostavljena međuopštinska infrastruktura (Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje i Andijevica) za podršku MSP u vidu izgradnje Regionalnog biznis centra i inkubatora u Beranama</p>	<p>Radi se na reorganizaciji postojeće mreže BC na sjeveru (Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje). Kasni se u realizaciji sledećih aktivnosti (zapošljavanje Regionalnog biznis centra i treninzima). Odobreno produženje Ugovora na 9 mjeseci</p>	<p>Opštinama sa sjevera CG (Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje) odobren je grant u okviru IPA 2011. za osnivanje Regionalnog biznis centra.</p>	<p>Konacno uspostavljena kancelarije BC. Zapošljavanje je osoblja i treninzi.</p>	<p>Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica</p>	<p>Unaprjeđenje infrastrukture</p>	<p>Pilot faza</p>	<p>Rezultat nije u skladu sa planiranim</p>	<p>Unaprjeđenje na međuopštinska komunikacija i dijalog, stvorena osnova za unaprjeđenje usluga poslovnog savjetovanja u 5 opština sjevera CG</p>	<p>Model je održiv za 5 opština, sljedeća faza zavisi od obezbjeđenja finansija (IPA 2014)</p>	<p>Opštine, potencijalni preduzetnici, MSP</p>
-----------	--------	-----------------------------------	--	--	---	---	--	------------------------------------	-------------------	---	---	--	--

Aktivnost	3.1.1.4	Jačanje saradnje sa ostalim institucijama na lokalnom i nacionalnom nivou	Uspostavljena saradnja sa institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou – Direkcijom za razvoj MSP i BSC inkubatorom Bar	Realizovane aktivnosti u smislu podrške IRFCG na realizaciji kreditnih linija za MSP (pružanje informacija, savjeta za apliciranje, izrada biznis planova, itd) Uspostavljena saradnja na realizaciji projekta "Internacionalizacija mentoring sistema u CG" sa JICA Realizovane usluge mentoringa za 13 MSP	Izveštaj BC, Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	Nastavak i unaprijeđenje usluga kroz rad novog RBC i mentoring	Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica	Unaprijeđen je infrastrukture	Puna implementacija	Rezultat je u okvirima planiranog	Podignut je nivo svijesti na lokalnom nivou o potrebi za implementacijom unaprijeđenog modela podrške MSP kroz uspostavljanje nove kancelarije RBC.	Održivost zavisi od finansijskih sredstava (IPA ili Budžet CG)	Opštine, BC, MSP
Aktivnost	3.1.1.5	Pojačati promociju kroz jačanje uloge biznis centara	Unaprijeđeni kapaciteti zaposlenih u RBC i 5 opština sa sjevera CG za pružanje usluga MSP i implementaciju EU projekata	Kasni se u realizaciji aktivnosti -- zapošljavanje osoblja u RBC i treninzima. Odobreno produženje Ugovora na 9 mjeseci	Izveštaj Opština	Zapošljavanje osoblja RBC i organizacija treninga.	Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica	Unaprijeđen je infrastrukture	Planiranje	Rezultat nije u okvirima planiranog	Podignut je nivo svijesti na lokalnom nivou o potrebi za implementacijom unaprijeđenog modela podrške MSP kroz uspostavljanje nove kancelarije RBC.	Održivost zavisi od finansijskih sredstava (IPA ili Budžet CG)	Opštine, BC, MSP
Aktivnost	3.1.1.6	Uspostavljanje jedinstvenog online MSP portala	Opreacionalizacija rada online MSP portala za opštinu Bijelo Polje, pružanje informacija i usluga klijentima	Definisan sadržaj portala i softverskih rješenja	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	Opreacionalizacija rada portala, pružanje usluga klijentima	Direkcija za razvoj MSP, Opština Bijelo Polje	Unaprijeđen je infrastrukture	Pilot faza	Rezultat je ostvaren u dijelu aktivnosti na definisanju potrebnog sadržaja portala.	Unaprijeđena je potreba i koristima pružanja informacija i usluga putem online portala	Održivost zavisi od nastavka partnerske saradnje sa Ministarstvom za ekonomski razvoj Italije i obezbjeđenja finansija kroz donatore (IPA 2014)	MSP, BC, Opština, potencijalni preduzetnici
Zadatak	3.1.2.	Razvoj Naučno-tehnoloških parkova (NTP)											
Aktivnost	3.1.2.2	Pojačati promotivne aktivnosti na formiranju naučno-tehnoloških parkova	Organizovane promotivne aktivnosti o značaju NTP u okviru festivala „Otvoreni dani nauke“	*Obavljeni sastanci sa potencijalnim stanarima Inovaciono preduzetničkog centra „Tehnopolis“ u Nikšiću, koji je dio NTP	Ministarstvo nauke	Nastavak promotivnih aktivnosti	MN	Finansirane	Planiranje	Prema planu, glavna promocija planirana za 2015	Infrastruktura u izgradnji je snažan faktor promocije	Planiran budžet; Rad na dobijanju donatorskih sredstava	Tehnološki orijentisan a MSP
Aktivnost	3.1.2.3	Uspostavljanje Inovaciono preduzetničkog centra "Tehnopolis" u Nikšiću	Rekonstruisan i adaptiran Dom Vojske CG za potrebe smještaja d.o.o. Inovaciono preduzetnički centar „Tehnopolis“ u Nikšiću (koji treba da bude dio Naučno-tehnološkog parka)	*Pravno uspostavljen i počeo sa radom d.o.o. Inovaciono preduzetnički centar „Tehnopolis“ u Nikšiću, smješten u privremenim prostorijama *Završen glavni projekat za rekonstrukciju Doma Vojske i dobijena građevinska dozvola *Završetak radova očekuje se do kraja 2015. god.	http://www.gov.me/sjednice_vlade/94	*Obezbjedivanje stanara „Tehnopolis“-a *Aplikacije u međunarodnim fondovima za dobijanje podrške za opremanje „Tehnopolis“-a	MN/IRFCG	Promocija	Planiranje	Kašnjenje u odnosu na plan, zbog poništavanja plana; Odluke Direkcije javnih radova po tenderu za izbor izvođača radova	Zapošljeni ljudi koji čine okosnicu finalizacije plana; Uspostavlja se planska dokumentacija za infrastrukturu, i obezbjeđen budžet	Sredstva iz Kapitalnog budžeta CG, sredstva iz Budžeta CG za rad "Tehnopolis"-a i kroz podršku IRF	Tehnološki orijentisan a MSP

Zadatok	3.1.3.	Internacionalizacija MSP i jačanje uloge i aktivnosti EIIC												
Aktivnost	3.1.3.1	Promocija mreže u medijima - distribucijom promotivnih materijala, organizacijom promotivnih skupova, distribucijom elektronskog i štampanog newsletter-a	Distribuirana 2 štampana i 3 elektronskih newsletter-a Distribuirane 4 informativne brošure Realizovan nastup na domaćim i 1 inostranom sajmu Organizovana medijska promocija	Distribuirana 3 štampana i 3 elektronska newsletter-a od strane konzorcijuma EIICM. Takođe, distribuirane su 5 informativnih brošura. Organizovan nastup na 2 domaća i inostrana sajma. Organizovana medijska promocija.		www.euroinfo.me Izveštaj EIICM Štampane brošure i promotivni materijal Spisak učesnika Izveštaj EIICM Štampana verzija newsletter-a	U skladu sa programom rada za 2015, EIICM će takođe distribuirati štampane i elektronske newslettere, kao i informativne brošure o definisanim oblastima. U skladu sa skromnim finansijskim sredstvima, predstaviće se na domaćim i inostranim sajmovima.	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Promocija	Puna implementacija	Rezultati su ostvareni u skladu sa programom rada za 2014 na nivou konzorcijuma.	Postignuta je veća informisanost MSP o uslugama EIICM i mogućnosti koje mreža EEN pruža	Trajanje projekta je bilo obezbijeno do kraja 2014. Apicirano za novi radni programski period 2015-2016.	MSP, partneri konzorcijuma EIICM
Aktivnost	3.1.3.2	Unaprjeđenje Web sajta projekta	Dnevno ažuriran Web sajt projekta	Novi web sajt projekta pruža mnogo više informacija i mogućnosti samostalnog pretraživanja partnera	www.euroinfo.me Izveštaj EIICM	Redovno ažuriranje postojećeg sajta	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Promocija	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planom za 2014	Povećana informisanost MSP o uslugama EIICM je ostvarena	Trajanje projekta je bilo obezbijeno do kraja 2014. Apicirano za novi radni programski period 2015-2016.	MSP, Institucije, javni i privatni sektor	
Aktivnost	3.1.3.3	Savjetovanje o EU temama u cilju dobijanja povratnih informacija	Napravljena MSP baza upita o EU temama Realizovano 50 informativnih upita i povratnih informacija Predstavljeno 30 primjera dobre prakse o EU temama	Baza napravljena. Realizovano 71 upita i povratnih informacija. Predstavljeno 29 primjera dobre prakse o EU temama.	Baza upita Izveštaj EIIC Izveštaj Direkcije za razvoj MSPP	U skladu sa programom rada koji je planiran za 2015, nastaviće se sa popunjavanjem baze pristiglim upitima, i njihovoj realizaciji, kao i pružanjem povratnih informacija	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Informisanje	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planiranim	Unaprjeđen nivo informisanosti MSP, institucija, javnog i privatnog sektora o EU temama, tenderima i stranim tržištima.	Trajanje projekta je bilo obezbijeno do kraja 2014. Apicirano za novi radni programski period 2015-2016.	MSP, Institucije, javni i privatni sektori	
			U okviru projekta "Jačanje socijalnog dijaloga u sektoru tekstila", organizovana panel diskusija, 2 okrugla stola i studijska posjeta Sloveniji i publikovana brošura o stanju i mogućnostima unaprjeđenja socijalnog dijaloga u sektoru tekstila	Održana 2 okrugla stola za predstavnike privrede i sindikata, u cilju daljeg razvoja bipartitnog socijalnog dijaloga u sektorima tekstila, obuće i kože. Publikovana brošura "Jačanje socijalnog dijaloga kroz snaženje partnerstva u sektorima tekstila, obuće u Sloveniji, Hrvatskoj, Makedoniji, Srbiji i Crnoj Gori"	web-sajt UPCG, press-clipping	1. Projekat "Uključivanje radnika u proces donošenja odluka - WIM 2", sa ciljem promocije EU zakonodavstva u ovoj oblasti. 2. Projekat "ICT into new dimension 2", sa ciljem jačanja socijalnog dijaloga i industrijskih odnosa kroz proces informisanja i konsultacija. 3. Projekat "Tourism is people", sa ciljem jačanja socijalnog dijaloga u sektoru turizma i ugostiteljstva.	UPCG	informacija/ edukacija	implementacija	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Ojačani kapaciteti MSP, zaposlenih i relevantnih institucija o neophodnim temama koje se odnose na EU zakonodavstvo, prikupljene informacije od strane MSP za buduće aktivnosti	Održiva/dugoročna aktivnost	MSP	

Aktivnost	3.1.3.4	Razvoj mreže klijenata	Održano 115 direktnih sastanaka sa MSP	Održano je 133 direktna sastanka sa MSP	Baza upita Izvještaj EIICM	Partneri EIICM će nastaviti sa održavanjem direktnih sastanaka sa MSP	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Konsalting usluge i informisanje	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planiranim	Unaprijeđen nivo poznavanja MSP o stranim tržištima i uslugama EIICM.	Održivost je obezbijedjena do kraja 2014. Ukoliko se novi radni program 2015-2016 usvoji, nastaviće se sa aktivnostima.	MSP
Aktivnost	3.1.3.5	Unaprijeđenje inovativnih potencijala MSP	35 klijenata dobilo usluge/informacije o zaštiti autorskih prava, finansiranju, tehnološkim procjenama i ostalim uslugama u vezi sa internacionalizacijom i inovacijama	93 klijenata dobilo informacije o definisanim temama i uslugama	Štampani i elektronski newsletter, štampani mediji u kojima su članci objavljeni	Nastaviće se sa pružanjem informacija MSP u cilju poboljšanja njihovih inovativnih potencijala	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Konsalting usluge i informisanje	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planiranim, a iznad očekivanog	Unaprijeđen nivo poznavanja MSP o raznim temama u vezi sa internacionalizacijom i inovativnosti.	Održivost je obezbijedjena do kraja 2014. Ukoliko se novi radni program 2015-2016 usvoji, nastaviće se sa aktivnostima.	MSP Institucije, javni i privatni sektor
Aktivnost	3.1.3.6	Organizacija poslovnih misija preduzeća i posredničkih manifestacija	Učešće 90 MSP u poslovnim misijama i na posredničkim manifestacijama	Ukupno 157 MSP učestvovalo na poslovnim misijama i posredničkim manifestacijama	Izvještaji EIICM Spisak/slike preduzeća učesnika sajma ili manifestacije, poslovne misije	Nastaviće se sa organizacijom svih događaja u skladu sa planom rada za 2015.	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Konsalting usluge	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planiranim, a iznad očekivanog	Povećana prisutnost preduzeća na poslovnim misijama i time povećana mogućnost uspostavljanja poslovne saradnje	Održivost je obezbijedjena do kraja 2014. Ukoliko se novi radni program 2015-2016 usvoji, nastaviće se sa aktivnostima.	MSP, Institucije, javni i privatni sektor
Aktivnost	3.1.3.7	Obezbeđivanje informacija o novim uslugama po mjeri klijenata	Obezbeđene informacije za MSP putem web sajta, biltena, newsletter-a, o novim uslugama	U cilju boljeg informisanja o novim uslugama na novom web sajtu je olakšano informisanje za MSP, sa naglaskom na mogućnost samostalnog pretraživanja partnera.	web sajt, spisak adresa na koje je bilten distribuiran, baza upita Izvještaj EIICM	Nastaviće se sa pružanjem informacija MSP i putem sajta, ali i newslettera, brošura, lifesta.	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Informisanje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u skladu sa planiranim	Povećan nivo informisanosti o načinu traženja partnera, ali i o uslovima i kriterijumima apliciranja za finansiranje iz EU fondova.	Održivost je obezbijedjena do kraja 2014. Ukoliko se novi radni program 2015-2016 usvoji, nastaviće se sa aktivnostima.	MSP, Institucije, javni i privatni sektor

Aktivnost	3.1.3.8	Prikupljanje ponuda za partnerstvo	Objavljeni i distribuirani inostrani biznis profili uvršteni u BCD bazu Urađeno 24 ponuda za partnerstvo Dato i primljeno 30 iskaza o interesovanju	Uvodjenjem novog softverskog programa na nivou EEN, dolazi do proceduralnog zastoja i usporevanja verifikacija biznis profila. Rezultat je ipak na nivou je planiranog.	Baza BCD profilalzvještaj EIICM	Očekuje se ubrzanje procedure za verifikovane profile, čime će se poboljšati uvođenje u bazu. Plan za 2014 je ispunjen.	Direkcija za razvoj MSP/EIIC	Konsalting usluge	Pilot faza	Ostvareni rezultati je u skladu sa planiranim, ali se očekuje poboljšanje nakon poboljšanja sistema verifikacije na nivou mreže EEN.	Ipak je ostvaren planirani nivo i efekti, i pripremljen je zadovoljavajući broj ponuda, koji će biti vidljivi čim se ubrza njihovo verifikovanje.	Održivost je obezbijena do kraja 2014. Ukoliko se novi radni program 2015-2016 usvoji, nastaviće se sa aktivnostima.	MSP
Operativni cilj	3.2.	Edukacija i savjetodavne usluge za MSP											
Zadatak	3.2.1.	Jačanje preduzetništva u osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju											
Aktivnost	3.2.1.1	Integracija ključne kompetencije preduzetništvo u osnovno obrazovanje	Nastavnici 50% osnovnih škola implementiraju preduzetničko učenje kroz obavezne predmetne programe 1. Organizovano 5 seminara za nastavnike osnovnih škola 2. Sve osnovne škole upoznate sa osnovnim elementima preduzetničkog učenja i mogućnostima implementacije ovog vida nastave/učenja kroz kompletan kurikulum 3. Organizovano 15 bazičnih seminara za 50 osnovnih škola	Preduzetničko učenje kao međupredmetna oblast (kroz kompletan kurikulum) uvedeno u svim osnovnim školama. 1. Za nastavnike osnovnih škola organizovano je 10 jednodnevnih seminara 2. Organizovano je 32 savjetovanja (bazicni seminari za implementaciju preduzetničkog učenja) za 137 osnovnih škola.	Izvještaji nadzora Zavoda za školstvo Istraživanja Zavoda za školstvo Konsultacije, ogledni časovi i primjeri dobre prakse dostupni na sajtu Zavoda Spiskovi nastavnika sa seminara, godišnji planovi rada škola	Unaprijeđena implementacija preduzetničkog učenja kroz sve nastavne predmete i vannastavne aktivnosti u svim osnovnim školama i obuka nastavnika	ZZŠ	Trening, informisanje, promocija	Puna implementacija	Rezultat je ostvaren znatno bolje od predviđenog	Unaprijeđene kompetencije nastavnika i način implementacije o elementima preduzetničkog učenja i mogućnostima implementacije ovog vida nastave/učenja kroz kompletan kurikulum u OS	Aktivnost je održiva jer je nastavak njene realizacije u skladu sa svim strateškim dokumentima	Učenici i nastavnici osnovnih škola
Aktivnost	3.2.1.2	Integracija koncepta preduzeća za vježbu za učenike i studente	Osnovano novih 10 preduzeća za vježbu za učenike i studente	Osnovano novih 10 preduzeća za vježbu za učenike i odrasle	godišnji izvještaj CSO-a. www.serviscentarpzv.me	Uvođenje natavnog predmeta Preduzeće za vježbu kroz kroz druga područja rada	CSO	Planiranje	Pilot faza	Rezultati u skladu sa planiranim	Unaprijeđeno znanje većeg broja učenika, studenata i odraslih lica o preduzetništvu	Preduzeća za vježbu su obavezan predmet u srednjim stručnim školama.	Učenici srednjih stručnih škola.

Aktivnost	3.2.1.4.	Podsticati saradnju inistitucija formalnog obrazovanja sa privredom	<p>Realizacija aktivnosti „Praćenje karijere svršenih studenata“Uradena Studija izvodljivosti za praćenje karijere svršenih studenataUsvojena Studija o potrebama tržišta rada u oblasti visokog obrazovanja</p>	<p>Pripremljena je studija izvodljivosti za praćenje karijere visokoškola (Tracer Study) i anagažovan je konsultant (od oktobra2014), koji će pružiti neophodnu tehničku pomoć Ministarstvu prosvjete u sprovođenju aktivnosti Sistema praćenja karijere (saradnja sa ustanovama visokog obrazovanja i IT podrška u procesu praćenja karijere, nabavka hardvera i softvera, priprema upitnika za postupak praćenja karijere, održavanje hardvera o softvera.). Urađen je nacrt upitnika koji će se koristiti pri anketiranju visokoškola i formirana je interesorna radna grupa koja će pratiti cijeli proces praćenja karijere. Na tematskoj sjednici Vlade održanoj marta 2014. godine, Vlada je razmotrila dokument Analiza potreba tržišta rada u oblasti visokog obrazovanja. Studija ima za cilj da ukaže na potrebu da upisna politika treba da se temelji na potrebama tržišta rada sa stanovišta znanja, vještina i kompetencija svršenih studenata, vodeći računa i o potrebi razvoja ljudskih resursa na duži vremenski period, a u skladu sa strateškim opredjeljenjima države</p>	MP		<p>radiće se na daljem definisanju upitnika i instaliraće se softver i hardver u Ministarstvu prosvjete, neophodan za realizaciju ovog zadatkaKon tinirano će se kroz saradnju ustanova visokog obrazovanja i poslodavaca, relevantnih ministarstava i uspostavljanjem stalnog dijaloga raditi na unapređenju kvaliteta visokog obrazovanja, a time i na prilagođavanju ishoda obrazovnog procesa stvarnim potrebama tržišta rada. Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem, koji se sprovodi po treći put, je dobar indikator potreba tržišta rada i kvaliteta visokoškola sa stanovišta stečenih znanja i vještina tokom školovanja, odnosno njihove konkretne primjenjivosti u realnom okruženju i dobar indikator u kreiranju upisne politike.</p>	MP	<p>informacioni sistemUsaglašavanje upisne politike sa potrebama tržišta rada, unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja i dalja institucionalizacija partnerstvaim zmeđu ustanova visokog obrazovanja i poslodavaca</p>	Pilot faza	Rezultati u skladu sa planiranim	<p>Ustanove visokog obrazovanja u potpunosti upoznate, uključene i saglasne sa realizacijom aktivnostiefikasnija komunikacija i protok informacija sa tržišta rada o ponudi i potražnji radne snage sa strukturama u sistemu koje su odgovorne za kreiranje obrazovanja i ustanovama visokog obrazovanja</p>	Projekat održiv u potpunosti	<p>Visokoškolski, kreatori politika, menadžment ustanova visokog obrazovanja, studentiUstanove visokog obrazovanja, poslodavci i relevantna ministarstva, studenti</p>
-----------	----------	---	--	--	----	--	--	----	--	------------	----------------------------------	--	------------------------------	--

				<p>U oblasti obrazovanja Privredna komora učestvuje u realizaciji dva TEMPUS projekta: • TEMPUS DEVCORE - TEMPUS projekat DEVCORE "Razvoj ishoda učenja - put ka boljoj uporedivosti, priznavanju i zapošljivosti" koji finansira Evropska komisija, a Univerzitet Crne Gore ima ulogu koordinatora. U susret zahtjevima savremenog tržišta kvalifikacije treba da budu transparentne i uporedive na međunarodnom nivou, tako da svaki studijski program treba da definiše šta student zna, razumije i može da radi, odnosno koji su ishodi učenja koji se žele postići izučavanjem određenog studijskog programa. Realizacija projekta će trajati do 2016. godine. • TEMPUS ECESM - ECESM projekat je dizajniran da poboljša obrazovni sistem u oblasti cyber bezbjednosti u Crnoj Gori, ubrzavajući dostupnost obrazovnih resursa u cilju poboljšanja cyber ponašanja, vještina i znanja svakog segmenta stanovništva. Glavni cilj projekta je da poboljša, razvija i implementira standarde, vodiče i procedure na nacionalnom nivou u Crnoj Gori kako bi se omogućilo stvaranje visoko obučanih ljudi, sposobnih da odgovore na ubrzan i dinamičan razvoj elektronskih prijetnji. Jedan od ciljeva projekta je i implementacija akreditovanog</p>								
		Realizacija TEMPUS projekata: "Razvoj ishoda učenja – put ka boljoj uporedivosti, priznavanju i zapošljivosti" i "Unaprijeđenje obrazovnog sistema u oblasti sajber bezbjednosti"	Izvještaj PKCG		Nastavak saradnje, potpisivanje novih sporazuma o saradnji, realizacija projekata	PKCG	Promocija	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u skladu sa planiranim	Unaprijeđeno i institucionalno lizovano partnerstvo privatnog sektora i univerziteta	Projekat održiv, ostvarena puna saradnja partnera, budžeti komore i univerziteta	MSP, institucije

master
programa.
Takođe,
Privredna
komora je
nastavila
saradnju sa
međunarodnim
organizacijama
koje podržavaju
razvoj
obrazovanja i
ljudskih resursa
u Crnoj Gori,
kao što su Hans
Seidel iz
Njemačke,
British Council iz
Ujedinjenog
kraljevstva, LUX
iz Luksemburga,
FCG
International iz
Finske,
Evropska
komisija, itd.

		<p>Realizovani zajednički projekti predviđeni potpisanim sporazumima o saradnji sa privrednim subjektima u CG</p> <p>Održana gostujuća predavanja domaćih i međunarodnih predavača iz privrede CG i regiona, u okviru Preduzetničke tribine #€\$.</p> <p>Organizovane prakse za studente u saradnji sa udruženjima poslodavaca i stranih investitora u CG.</p>	<p>Realizovani zajednički projekti predviđeni potpisanim sporazumima o saradnji sa privrednim subjektima u CG</p> <p>Održana gostujuća predavanja domaćih i međunarodnih predavača iz privrede CG i regiona, u okviru Preduzetničke tribine #€\$.</p> <p>Organizovane prakse za studente u saradnji sa udruženjima poslodavaca i stranih investitora u CG.</p>	<p>Web site Univerziteta Donja Gorica</p>	<p>Realizovani zajednički projekti predviđeni potpisanim sporazumima o saradnji sa privrednim subjektima u CG</p> <p>Realizovati projekte sa međunarodnim institucijama u okviru NEXT i SEECEL. Održati gostujuća predavanja domaćih i međunarodnih predavača iz privrede CG i regiona, u okviru Preduzetničke tribine #€\$.</p> <p>Organizovati prakse za studente u saradnji sa udruženjima poslodavaca i stranih investitora u CG.</p>	<p>UDG</p>	<p>Promocija</p>	<p>Nastavak implementacije</p>	<p>Rezultati su ostvareni u skladu sa planiranim</p>	<p>analiza nedostataka na tržištu rada, analiza stručne osposobjenosti mladih</p>	<p>Dugoročne aktivnosti UDG-a, dalja saradnja sa privrednim sektorom CG</p>	<p>Poslodavci, ostali Univerziteti, članovi UDG</p>
--	--	--	--	---	---	------------	------------------	--------------------------------	--	---	---	---

Aktivnost	3.2.1.5	Promocija preduzetništva u formalnom obrazovanju	<p>Održano nacionalno takmičenje (10 timova iz srednjih stručnih škola i 10 timova sa Ekonomskog fakulteta iz Podgorice/ 60 učesnika) za najbolji biznis plan za učenike i studente koji pohađaju predmet Preduzetništvo Promovisana preduzeća za vježbu na nacionalnom sajmu i jednom međunarodnom sajmu</p>	<p>Organizovano i nacionalno takmičenje za najbolji Biznis plan za učenike srednjih stručnih škola i studente Ekonomskog fakulteta iz Podgorice. Na takmičenju učestvovalo 60 učesnika. Održan III Nacionalni sajam preduzeća za vježbu Crne Gore (u prostorijama JU Gimnazija - Kotor) na kome je učestvovalo oko 300 učenika iz 15 srednjih stručnih škola. Učenici iz pet srednjih stručnih škola učestvovalo na međunarodnom sajmu preduzeća za vježbu u Bugarskoj. Četiri učenika i nastavnik iz srednje stručne škole iz Podgorice učestvovali na međunarodnom sajmu preduzeća za vježbu u Njemačkoj.</p>	Godišnji izvještaj CSOwww.serviscentarprzv.me	Organizacija učesnika na dva međunarodna sajma preduzeća za vježbu u Sloveniji i Bugarskoj.	CSO	Promocija	Puna implementacija	Uspješno promovisano preduzetništvo u skladu sa planiranim aktivnostima.	Uspješnim učešćem učenika na takmičenju ostvaren napredak u promovisanju preduzetničkog duha u okviru obrazovnog sistema.	Redovna aktivnost u sklopu natanavnog plana za predmet Preduzetništvo i Preduzeće za vježbu.	Učenici srednjih stručnih škola i studenti.
		Organizovana Škola preduzetništva i inovacija za mlade Realizovano takmičenje u izradi biznis planova Business Challenge Montenegro Organizovana Berza preduzetničkih ideja (9. maj)	Organizovana Škola preduzetništva i inovacija za mlade	Web site Univerziteta Donja Gorica		Projekti su realizovani	UDG	Trening	Puna implementacija	Realizovane aktivnosti u skladu sa planiranim	Uspješnim učešćem srednjoškola i studenata na takmičenju ostvaren napredak u promovisanju preduzetničkog duha u okviru obrazovnog sistema.	Nastavak realizacije projekata, kao Redovna aktivnost u sklopu natanavnog plana za predmet Preduzetništvo.	Učenici srednjih škola, studenti, mladi preduzetnici
Nova Aktivnost	3.2.1.7	Izrada Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2014-2018	Izrađena Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2014-2018	Usvojena Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2015-2019 od strane Vlade CG.	Izvještaj Direkcije za razvoj MSP	Izrada Akcionog plana za 2015.god,i realizacija aktivnosti definisanih AP	ME/Direkcija za razvoj MSP/MP	Strateško odlučivanje	Pilot faza	Rezultat je u skladu sa planiranim	Stvoreni uslovi za nastavak cjeloživotnog preduzetničkog učenja na sistemski način	Aktivnost je održiva	Ministarstva, državni organi, škole, Univerzitet i, NVO, preduzetnici
Zadatak	3.2.2.	Jačanje programa obuke i treninga											

Aktivnost	3.2.2.1	Razvoj mreže organizatora preduzetničkog osposobljavanja odraslih u svim opštinama u Crnoj Gori	Unaprijeđen rad preduzetničkih centara u 3 srednje stručne škole odnosno 3 opštine na sjeveru CG Obučeno 20 nastavnika i trenera iz oblasti preduzetništva za odrasle	Organizovano 6 seminara za nastavnike koji vode preduzetničke centre radi unaprijeđenja njihovih znanja i vještina. Organizovani okrugli stolovi i tribine iz oblasti preduzetništva za učelnike završnih godina, nezaposlena lica i preduzetnike u tri opštine (Bijelo Polje, Mojkovac i Berane)u kojima su osnovani preduzetnički centri u okviru srednjih stručnih škola.	Izveštaj CSO-a. www.preduzetnickicentri.me	Obuka učenika i odraslih lica iz oblasti preduzetništva	CSO Lux Development	Unaprijeđen je poslovni ambijenta	Pilot faza	U skladu sa planiranim	Unaprijeđen razvoj preduzetništva u neformalnom obrazovanju	Aktivnost se održava u skladu sa obezbijeđenim sredstvima	Učenici završnih godina, nezaposlene osobe sa invaliditetom, preduzetnici
Aktivnost	3.2.2.2	Uspostavljanje sistema za sprovođenje analize potreba za obukom u MSP	Realizovana Anкета poslodavaca	U toku je realizacija ankete koja obuhvata 720 preduzeća u svim crnogorskim opštinama. Realizacija je otpočela u novembru 2014. godine - pripremljen je upitnik, definisan uzorak, angažovani anketari iz Zavoda i izvršeno je anketiranje poslodavaca. U prvom kvartalu 2015. godine je planirana obrada i analiza dobijenih podataka.	Brošura "Anketa poslodavaca 2014/2015"	Realizacija ankete koja obuhvata 720 preduzeća u svim crnogorskim opštinama.	ZZZCG	Unaprijeđen je poslovni ambijenta	Faza izvođenja	Ostvareni rezultati su u skladu sa planiranim jer je uzorak reprezentativan.	Povećan obuhvat informacija raspoloživih za MSP sektor, unaprijeđen i institucionalizovan dijalog privatnog i javnog sektora, povećan broj pruženih informacija o potrebama preduzeća, povećana mogućnost prilagodavanja mjera APZ potrebama preduzeća.	Projekat nije uspostavio održivu osnovu za realizaciju u narednom periodu. Njegova realizacija zavisi od sredstava koja će Budžet CG opredijeliti Zavodu za realizaciju aktivnosti.	MSP, kreatori MSP politike

			Izrađen standardni set usluga prema potrebama MSP	Urađeno 10 novih programa za obrazovanje odraslih	Godišnji izvještaji CSO	Nastaviće se sa aktivnostima na kreiranje sličnih programa koji će omogućiti podizanje znanja iz različitih oblasti za potrebe prekvalifikacija	CSO	Strateško odlučivanje	Planiranje	Ostvareni rezultati u skladu sa planiranim	Unaprijeđeno znanje i mogućnosti za osposobljavanje odraslih lica za prevalidaciju i povećanje mogućnosti zapošljavanja	Unaprijeđeno znanje i mogućnosti za osposobljavanje odraslih lica za prevalidaciju i povećanje mogućnosti zapošljavanja	Nezaposleni
Aktivnost	3.2.2.3	Izraditi standardni set usluga prema potrebama MSP	Izrađen standardni set usluga prema potrebama MSP	Nastavljen program obuka za polaganje stručnog ispita za sticanje licenci za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organima. Razvoj trening programa za MSP u saradnji sa CEFTA/DIHK.	Izvještaj – pregled ponuđenog seta usluga	Nastavak aktivnosti u saradnji sa DIHK.	PKCG	Trening	Puna implementacija	Realizovana aktivnost je u skladu sa planiranim akcijama	Razvoj novih konsalting usluga za MSP	Projekti održivi, ostvarena puna saradnja partnera, budžet Komore, međunarodni projekti CEFTA/DIHK	MSP
			Unaprijeđen web sajt UPCG u skladu sa postojećim servisima	Web sajt UPCG izmijenjen i prilagođen novim servisima i uslugama UPCG	web-sajt UPCG	Nastavak ažuriranja u skladu sa početkom implementacije novih servisa	UPCG	Informisanje	Nastavak implementacije	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Unaprijeđeno informisanje javnosti, članova, socijalnih partnera i ostalih relevantnih subjekata	Održiva/dugoročna aktivnost	Članovi, socijalni partneri, širi suditorijum
Aktivnost	3.2.2.4	Akreditacija pružaoca poslovnih usluga radi osiguranja kvaliteta	Uspostavljeni registri sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta, registar sertifikacionih tijela u CG i registar konsultanata za sisteme kvaliteta	Uspostavljen registar konsultanata za sisteme kvaliteta. U toku je izrada registra sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta i registar sertifikacionih tijela u CG.	Uspostavljen registar Izvještaj PKCG	Završetak projekta uspostavljanja registra	PKCG	Konsalting usluge	Faza realizacije	Realizovane aktivnosti nisu u potpunosti u skladu sa planiranim	U toku su aktivnosti na uspostavljanju registra	Projekat održiv, ostvarena puna saradnja partnera	Pružaoци usluga, institucije

Aktivnost	3.2.2.5	Promocija i realizacija obuka	Realizovano 7 obuka za 120 MSP	Organizovane 2 obuka za 20 MSP	Izveštaj ZZCG	Realizacija 5 obuka u prvom kvartalu 2015. godine za aktivnosti zapošte krajem 2014. godine. Nastavak realizacije Programa i u 2015. godini.	ZZCG	Konsalting usluge	Puna implementacija	Rezultati ce u potpunosti biti ostvareni u prvom kvartalu 2015. godine	U određenom mjeri povećan obuhvat savjetodavne ponude i informacija raspoloživih za sektor MSP	Projekat nije uspostavio održivu osnovu za realizaciju u narednom periodu. Njegova realizacija zavisi od sredstava koja će Budžet CG opredijeliti Zavodu za realizaciju aktivnosti.	Obuka je namijenjena pravnicima stvarnim i potencijalnim korisnicima kredita iz Inoviranog programa samozapošljavanja
			Realizovano do 7 ciklusa edukacije sa učešćem 105 MSP	Realizovano 6 ciklusa edukacije sa učešćem 140 MSP na teme: marketing i brendiranje, socijalno preduzetništvo, uvođenje standarda kvaliteta, mentorinng usluge, sposobnosti prodaje i prezentovanja, itd	Izveštaj Direkcije za razvoj	Nastavak seminara na različite teme	Direkcija za razvoj MSP	Obuka, trening, savjetovanje	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planom za 2014	Unaprijede no znanje MSP u više oblasti neophodnih za poslovanje	Održivo, ali broj obuka i treninga zavisi od finansijskih sredstava za sljedeću godinu	MSP, potencijalni preduzetnici
			Realizovano 27 obuka (seminari i radionice) sa 560 polaznika	realizovano je 25 obuka (16 seminara, 1 obuka, 1 radionica, 7 prezentac) sa 680 polaznika	Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Trening	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u skladu sa planiranim	Poboljšana ponuda konsalting usluga i obuka za sticanje različitih znanja i vještina	Projekti održivi, ostvarena puna saradnja partnera, budžet Komore, međunarodni projekti, pomoć EU	MSP
			Realizovano 15 okruglih stolova, konferencija sa 300 učesnika	realizovano je 21 (14 okrugli sto i 7 konf.) sa 1484 učesnika	Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti				Ostvareni rezultati su bolji od planiranih.	Poboljšana ponuda konsalting usluga i obuka za sticanje različitih znanja i vještina	Projekti održivi, ostvarena puna saradnja partnera, budžet Komore, međunarodni projekti, pomoć EU	MSP

			Realizovana 2 seminara na teme: Žene u biznisu i Marketing konsultantskih usluga	Održana dvodnevna obuka za konsultante na temu: Kako započeti konsultantski biznis	BAS Menadžment Informacioni Sistem (izvještaji o projektima)	2 treninga	EBRD BAS Crna Gora	Edukacija/tr ening	Faza izvodljivosti	Obuku je pohađjalo 16 konsultan ata	n/a	Unapredjene kapaciteta konsultanata i valorizacija putem povecanja broja klijenata.	Preduzeć a/fizicka lica koja se bavi konsultant skim uslugama
Aktivn ost	3.2. 2.6	Implementaci ja Nacionalnog okvira kvalifikacija	Usvojen Izvještaj o referenciranju NOK sa EOK od strane nadležnih savjeta Izvještaj dostavljen EK na mišljenje	Na 25. sjednici Savjetodavna grupa za Evropski okvir kvalifikacija Evropske komisije (EQF Advisory Group) , održanoj u junu 2014. godine u Briselu, Crna Gora je predstavila state of play u implementaciji Crnogorskog okvira kvalifikacija. Na 26. sjednici EQF Advisory group, održanoj u oktobru 2014. godine u Luvenu, razmatran je i prihvaćen Izvještaj o referenciranju Crnogorskog okvira kvalifikacija sa Evropskim okvirom kvalifikacija za cjeloživotno učenje i Okvirom kvalifikacija za Evropski prostor visokog obrazovanja. Nakon usvajanja Izvještaja o referenciranju i dodatnog sagledavanja procedura svrstavanja kvalifikacija u nivoe i podnivo e i načine upravljanja Okvirom kvalifikacija, na 27. sjednici održanoj 6. i 7. novembra 2014. godine u Briselu, Na 25. sjednici	Zapisnici sa sjednica Savjetodavne grupe za Evropski okvir kvalifikacija Evropske komisije (EQF Advisory Group)	Nastaviti sa implementa cijom donešenih propisa i metodološki h dokumenta - razvijati kvalifikacije w svih tipova i nivoa, baziranih na ishodima učenja	MP	Strateško planiranje	Puna implementacij a	Aktivnosti u potpunosti realizovan e	Od donošenja Zakona o nacionalno m okviru kvalifikacija i(2010) i početka rada Savjeta za kvalifikacije , Savjet je na 15 održanih sjednica usvojio; 17 standarda zanimanja; 51 inicijativa za razvojne stručnih kvalifikacija - 49 inicijativa za razvojne stručnih kvalifikacija iz oblasti stručnog obrazovan ja i 2 inicijative za razvijanje stručnih kvalifikacija iz oblasti visokog obrazovan ja; 33 inicijative za razvijanje kvalifikacija nivoa obrazovan ja - 12 inicijativa za razvijanje kvalifikacija nivoa obrazovan ja iz oblasti	Usvajanjem Izvještaja o referenciranju, potvrđeno je da su stvorene sve pretpostavke za održiv razvoj sistema kvalifikacija, baziranih na ishodima učenja, jer su primijenjeni u praksi svi propisi i metodološki dokumenti, što uključuje i jasno definisanje nadležnosti svih organa i tijela u procesu razvoja kvalifikacija.	Cilj uspostavljanja Crnogorsk og okvira kvalifikacij a je povezivanj e sektora obrazovan ja i tržišta rada. Ciljne grupe su poslodavci , zapisleni, oni koji uče i li studiraju,, institucije koje se bave razvojem obrazovan ja.

S(EQF Advisory Group donijela je odluku o usaglašenosti Crnogorskog okvira kvalifikacija sa Evropskim okvirom kvalifikacija. Crna Gora je tako postala jedna od 26 zemalja Evrope i prva od zemalja kandidata za članstvo u Evropskoj uniji koja je sprovela proces referenciranja. Na taj način su se stekli uslovi da sve isprave izdate u skladu sa Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija sadrže i oznaku EQF i nivo EQF-a, što građanima Crne Gore olakšava mobilnost u nastavku obrazovanja ili zapošljavanju van granica Crne Gore.

Odluka o usaglašenosti Crnogorskog okvira kvalifikacija sa Evropskim okvirom kvalifikacija, donijeta od strane najvažnijeg tijela Evropske komisije, nadležnog za kvalifikacije i prihvatanje izvještaja o referenciranju, rezultat je uspješno sprovedenog niza aktivnosti u periodu nakon donošenja Strategije uspostavljanja Nacionalnog okvira kvalifikacija u oktobru 2008. godine. Odluka o usaglašenju Crnogorskog okvira kvalifikacija sa Evropskim okvirom je potvrda da sistem kvalifikacija u Crnoj Gori ispunjava deset kriterijuma datih u Preporukama o uspostavljanju Evropskog okvira kvalifikacija za cjeloživotno učenje, koje je Evropski parlament i Savjet donio 23. aprila 2008.

stručnog obrazovanja (nivoi II-V) i 21 inicijativa za razvijanje kvalifikacija nivoa obrazovanja iz oblasti visokog obrazovanja (nivoi VI-VIII); 27 standarda kvalifikacija - 22 standarda stručnih kvalifikacija i 5 standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja

godine, kao i sedam kriterijuma i šest procedura Komuniquea koji su u Luvenu potpisali ministri za visoko obrazovanje zemalja EU

Definisano 10 ispitnih kataloga za programe obrazovanja odraslih

Nacionalni savjet za obrazovanje usvojio 10 ispitnih kataloga za stručne kvalifikacije

Godišnji izvještaj CSO

Izrada novih 10 ispitnih kataloga za programe obrazovanja odraslih

CSO

Puna implementacija

Ostvareni rezultati u skladu sa planiranim

Povećan broj lica sa stečenom stručnom kvalifikacijom

Redovna aktivnost

Odrasla lica

Nova Aktivnost	3.2.2.7	Uvođenje mentoriniga za mala i srednja preduzeća	Obučeno 9 mentora, raspisan Javni poziv i izabrano 18 preduzeća korisnika mentoriniga usluga	13 preduzeća primilo mentorinig usluge tokom 2014.godine	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	Obuka novih mentora, raspisivanje Javnog poziva i odabir novih korisnika mentorinig usluga	Direkcija za razvoj MSP	Obuka, trening, savjetovanja	Pilot faza	Rezultat u skladu sa planiranim	Pružanje mentorinig usluga - nefinansijska podrška MSP sektoru u pogledu konkretnog rada između mentora i preduzeća u cilju prevaziđanja trenutnih problema u poslovanju istog i pronalazaženja adekvatnog rješenja za unepjedenje poslovanja.	Projekat traje do marta 2016.god. a njegova održivost zavisi od raspoloživih budžetskih sredstava.	Jačanje inovativnosti MSP
Operativni cilj	3.3.	Jačanje inovativnosti MSP											
Zadatak	3.3.1.	Povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u MSP											
Aktivnost	3.3.1.1	Izraditi programe za sufinansiranje i istraživačkih i razvojnih projekata u kojima je obavezno učešće MSP	Sufinansirani nacionalni naučnoistraživački projekti, primijenjeni i razvojnih istraživanja; projekti u okviru EUREKA programa; prijavljeni projekti u okviru Okvirnog programa EU „Horizont 2020“	*U toku finansiranje druge godine nacionalnih naučnoistraživačkih projekata (nema preciznog podatka o broju uključenih MSP) *U toku finansiranje 8 kolaborativnih istraživačkih grantova, kroz HERIC projekat, od kojih svi sadrže saradnju sa MSP	http://www.mna.gov.me/biblioteka/konkursi/www.herice.me	*Finansirane treće godine NI projekata *Priprema objavljivanja konkursa za naredni ciklus finansiranja - preciznije odredbe o učešću MSP *Pripremiti izvještaj o učešću MSP u prethodnom ciklusu NI projekata *Nastavak finansiranja grantova kroz HERIC projekat	MN	Finansiranje	Puna implementacija	Rezultati na nivou planiranih	Projekti finansirani kroz HERIC projekat uspostavlja ju model za finansiranje primijenjenih istraživanja koji se može nastaviti i poslije završetka HERIC-a. Postavljeni su visoki standardi realizacije finansiranja R&D programa.	Model može da bude nastavljen, potrebno je i da finansijska sredstva za istraživanje i razvoj iz državnih izvora budu zagarantovana	Istraživačke ustanove Velika preduzeća MSP
Aktivnost	3.3.1.2.	Uvođenje poreskih olakšica za MSP koja ulazu u istraživanje i razvoj u strateškim sektorima	Implementirane odredbe Zakona o NID i Zakona o porezu na dodatu vrijednost koje se odnose na oslobađanje od plaćanja PDV po osnovu uvoza opreme za potrebe naučnih istraživanja	*Implementacija u toku, ne postoji interesovanje MSP	MN - Služba finansija	*Implementacija zakona	MN	Poslovno okruženje	Pilot faza	Mjera se odnosi na naučnoistraživačke ustanove	Za sada ne postoje	Većim učešćem MSP u istraživačkim aktivnostima, mjera će se primijeniti za ovu ciljnu grupu	Istraživačke ustanove

Aktivnost	3.3.1.3	Javna kampanja podizanja svijesti o istraživanju i inovacijama u MSP	Organizovane promotivne aktivnosti o značaju istraživanja i inovacija u okviru festivala „Otvoreni dani nauke“	Finansiranje segmenta Otvoreni dani nauke koji se odnosi na inovacije u sektoru privrede - ICT	www.daninauke.me		Nastavak promotivnih aktivnosti, veća pažnja na ciljnu grupu MSP	MN Realizacija u okviru tačke 3.1.2.2.		Puna implementacija	Rezultati na nivou planiranih, obratiti veću pažnju na ciljnu grupu MSP	Podignuta svijest o mogućnosti ma koje inovacije pružaju za rast preduzeća	ODN realizuje MN u kontinuitetu svake godine	Istraživačke ustanove; Start-up; preduzetnici
Aktivnost	3.3.1.4	Urediti statističko praćenje istraživačkih i razvojnih aktivnosti u MSP	Meduresorna Radna grupa koju je koordiniralo MN utvrdila novu metodologiju statistike u nauci Obezbijedjeni podaci o stanju, strukturi i razvoju naučnih organizacija, kretanju naučnih radnika, nauč. radovima i činocima koji na njih utiču, odnosno dobijanje podataka o naučnom potencijalu CG	Poreska uprava kroz obradu Statističkog aneksa, posjeduje podatke o MSP koja ulazu u istraživanje i razvoj Monstat prosjeđuje upitnike o istraživanju i razvoju preduzećima i obrađuje pristigle podatke	Statistički aneks završnim računima		*Unaprijediti kvalitet podataka dobijenih kroz Statistički aneks *Unaprijediti obradu konačnih podataka iz upitnika o IR	MN MONSTAT	Informisanje i trening	Planiranje	Sistem ne funkcioniše u potpunosti zbog neodgovarajućeg popunjavanja finansijskih izvještaja.	Poreska uprava je u mogućnosti da dostavi podatke MN koja preduzeća su imala troškove istraživanja; podaci nijesu uvijek potpuni	Normalan tok poslovanja; opšte unapređenje finansijskog i računovodstvenog sistema	Sva privredna društva
Aktivnost	3.3.1.5	Stimulisanje učešća MSP u međunarodnim programima za istraživanje i inovacije (FP7/HORIZONT 2020/COSME/EUREKA)	Uplaćena kontribucija za učešće Crne Gore u novom Okvirnom programu EU za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“ za 2014. godinu Uplaćena kontribucija CG za učešće u EUREKA programu za 2014. godinu (tačka 3.3.2.8)	Organizovana regionalna konferencija i 2 velike nacionalne radionice o Horizontu 2020, sa posebnim temama o MSP *Organizovana TAIEX misija o uređenju sistema apliciranja za Eureka program - podizanje kapaciteta u MN	www.mna.gov.me		Nastavak promotivnih aktivnosti, saradnja sa Direkcijom za MSP i Privrednom komorom	MN	Finansiranje	Puna implementacija	Rezultati na nivou planiranih	Podignuta svijest o mogućnosti ma koje Horizont 2020 pruža preduzećima *Unaprijeđen kapacitet MN za upravljanje Eureka programom	Memorandum o saradnji sa EK za Horizont 2020 garantuje učešće CG do 2020	Istraživačke ustanove, MSP
NOVA Aktivnost	3.3.1.6	Sistemsko uređenje sektora inovacija	Usvajanje strateškog okvira i legislative vezane za sektor inovacija u Crnoj Gori i uspostavljanje sistema uprave i finansijskih instrumenata	Identifikovan potreba detaljnijeg uređenja zakonodavnog i strateškog okvira za sektor inovacija	Program pristupanja Crne Gore EU 2015-2018 http://www.gov.me/sjednice_vlade/98		Zakon o inovacionoj djelatnosti (IV kvartal 2015)	MN ME	Legislativa	Planiranje	Početna faza	Inovativne aktivnosti su prepoznate kao pokretač društva i do sada su realizovane u okviru Strategije naučnoistraživačke djelatnosti 2012-2016	Iz državnog budžeta i donacija	Istraživačke ustanove, MSP sa inovativnim potencijalom

Zadatak	3.3.2.	Jačanje veza MSP sa univerzitetima i centrima izvrsnosti												
Aktivnost	3.3.2.3.	Istraživanje i program promocije preduzetničkih potencijala i uspjeha	Organizovane promotivne aktivnosti o preduzetničkim potencijalima i uspjesima u istraživanjima u okviru festivala „Otvoreni dani nauke“	Organizovane tribine u okviru ODN, gdje su prezentovane uspješne start-up kompanije u IT sektoru	www.daninauke.me	Segmenti promotivnih aktivnosti koji se tiču ostalih oblasti preduzetništva, visokih tehnologija u različitim sektorima	MN				Rezultati na nivou planiranih	Bolja prepoznatljivost šansi mladih ljudi za samozapošljavanje kroz start-up u IT sektoru	ODN su tradicionalna manifestacija MN	Univerzitet i, MSP
Aktivnost	3.3.2.5.	Obuka MSP i istraživačkih ustanova o načinima ugovaranja razvoja novih proizvoda i usluga	Realizovane obuke MSP i istraživačkih ustanova o načinima ugovaranja razvoja novih proizvoda i usluga	*Pripremljene analitičke studije o pitanjima komercijalizacije na univerzitetima *Angažovani eksperti za pitanja intelektualne svojine u projektima primijenjenih istraživanja *Organizovane obuke o IS	http://www.wbc-inno.kg.ac.rs/pub/download/13865741693408_catalogue_on_research_and_innovation_potential_of_um_-_mne.pdf http://www.foremont.ac.me/vijesti.php?id_vijest=56	U okviru IPA IV Mjere za podizanje inovativnosti i visokog obrazovanja istraživanja i privrede, biće realizovan program tehničke podrške (obuke itd), kao i grantova za transfer znanja *Ukazati na potrebu sistemskog uređenja pitanja intelektualne svojine na univerzitetima i istraživačkim ustanovama	MN	Informisanje i trening	Planiranje	Početna faza identifikacije problema	Napravljen presjek stanja, angazovani eksperti ubrzano unapređuju kapacitete za upravljanje intelektualnom svojinom na Univerzitetu Crne Gore	Do kraja programa HERIC i IPA IV, osigurano je unapređenje kapaciteta za upravljanje intelektualnom svojinom	Univerzitet i, MSP	
Aktivnost	3.3.2.7	Uspostavljanje centara uspješnosti	Kroz projekat HERIC finansiran iz kredita Svjetske banke uspostavljen prvi Centar uspješnosti u Crnoj Gori u iznosu do 3.700.000€ (Iznos sredstava za prvu godinu rada Centra u 2014. 1.190.000€, a za finansiranje prve godine krupnih istraživačkih grantova 532.500€)	U toku je prva godina finansiranja Centra izvrsnosti u bioinformatički "BIO-ICT"	http://www.etf.ucg.ac.me/obavjestenjaDogadjaji/Vijesti.php?tip=vijest&id=36	Nastavak realizacije plana Centra izvrsnosti	MN	Finansiranje	Puna implementacija	Rezultati na nivou planiranih	Uspostavljen interdisciplinarni tim, saradnja sa privredom, obuka mladih istraživača	Finansiranje obezbijeđeno do maja 2017; od komercijalizacije rezultata se očekuju mogućnosti za samoodrživost	Univerzitet i, MSP	

Aktivnost	3.3.2.8	Uključivanje Crne Gore u EUREKA program	Finansirani ranije prihvaćeni projekti i raspisan Konkurs za učešće u sufinansiranju novih projekata u okviru EUREKA programa Plaćena kontribucija Crne Gore za učešće u EUREKA programu za 2014. godinu	*Završen jedan projekat i prijavljen novi *Produžen za finansiranje jedan projekat *Raspisan konkurs u 2014, ali nije bilo prijavljenih novih projekata MSP *Plaćena kontribucija za učešće u programu	www.mna.gov.me http://www.eurekanetwork.org/montenegro/search?p_id=projektortlet_WAR_project001SNAPSHOT&p_lifecycle=1&p_state=normal&p_mode=view&p_col_id=column-2&p_col_pos=2&p_col_count=3&projektortlet_WAR_project001SNAPSHOT_action=search&projektortlet_WAR_project001SNAPSHOT_method=doSearch	*Podrška za EUREKA projekte kroz konkurs MN *Promocija tekućih konkursa na nivou programa EUREKA	MN	Finansiranje	Puna implementacija	Rezultati ispod očekivanih - nije bilo novih prijava na Konkurs MN, finansiran a dva ranije ugovorena projekta	Dva finansirana projekta uspješna, nastavljaju učešće u EUREKA projektima	Potrebna jača intervencija prema početnom uključivanju u program, benefiti omogućavaju nastavak učešća	MSP - preduzeća sa inovativnim potencijalom
Zadatak	3.3.3.	Jačanje primjene Infomaciono- komunikacionih tehnologija											
Aktivnost	3.3.3.1	Podsticati MSP da koriste infomaciono komunikacione tehnologije	Donešen plan za posticanje malih i srednjih preduzeća na veću upotrebu ICT-a u poslovanju	Realizacija u toku	MIDT	Implementacija plana za podsticanje malih i srednjih preduzeća na veću upotrebu ICT-a u poslovanju	MIDT	Strateško odlučivanje	Puna implementacija	Prema podacima Zavoda za statistiku o upotrebi ICT-a u preduzećima 93,9 odsto anketiranih preduzeća koristi računar u svom poslovanju, dok 98,1 % ima pristup internetu na neki način obesišlja va izradu ovog dokumenta zbog čega se postavlja pitanje opravdano sti njegovog donošenja odnosno nametnuta je potreba definisanje mjera koje će biti usmjerene na upotrebu modernijih ICR rješenja	Opisani problemi usložili su i prolongirali izradu dokumenta zbog čega je nemoguće govoriti o efektima realizacije	Zavisni od sadržine dokumenta koji se priprema	MSP u oblasti ICT

Aktivnost	3.3.	Razvoj e-Government portala	Ostvaren cilj iz Strategije razvoja informacionog društva 2012-2016 -100 servisa do kraja 2014. godine	Djelimično realizovan, na portalu je trenutno dostupno 77 servisa koje pružaju 25 institucija	portal e-uprave www.euprava.me	Povećanje broja servisa u kontinuitetu i puna implementacija Zakona o elektronskoj upravi	MIDT	Strateško odlučivanje	Puna implementacija	Iako je broj servisa u kontinuitetu u povećavanju i oblast elektronske uprave normativno uređena analiza stanja e-uprave u Crnoj Gori pokazuje da je elektronska uprava na niskom stepenu razvijenosti. Glavni razlog ovakvog stanja je otpor administracije prema drugačijem načinu rada o čemu svjedoče i nepoštovanja zaključaka Vlade i Zakona o e-upravi u krajnjem a koji su usmjereni na propisivanje obaveze pružanja usluga preko portala e-uprave	77 on line servisa koje preko portala elektronske uprave pruža 25 institucija	Elektronska uprava je koncept koji je u visoko razvijenim ekonomijama opšte prihvaćen standard što govori da je riječ o održivom modelu uz eliminisanje prepreka za njegovu implementaciju u Crnoj Gori	Građani, privredni subjekti i državna uprava, odnosno G2C, G2B i G2G servisi
-----------	------	-----------------------------	--	---	--	---	------	-----------------------	---------------------	---	---	---	--

Aktivnost	3.3.3.3.	Razvoj e-Poslovanje portala	Izrađen Kodeks e-trgovina	/		MIDIT	/	MIDT	Informisanje	Pilot projekat	Kodeks elektronske trgovine je dokument kojim će se propisati pravila(kodeks) ponašanja u on-line svijetu prilikom pružanja usluga informacionog društva I kao takav biće od koristi kako pružiocima usluga tako I inspekcijama organima koji će provjeravati da li se isti primjenjuju na pravi način	Primjenom pravila ponašanja u on-line svijetu postići će se veća uredenost ove oblasti u Crnoj Gori I podići standardi u pružanju usluga na daljinu	Kodeks je moguće primjeniti uz angažovanje svih strana	Pružaoци i korisnici usluga informacionog društva	
Aktivnost	3.3.3.4.	Plan aktivnosti na podizanju digitalne pismenosti na nacionalnom nivou	Izrađen i usvojen plan aktivnosti na podizanju digitalne pismenosti na nacionalnom nivou	Izrađen i usvojen plan aktivnosti na podizanju digitalne pismenosti na nacionalnom nivou		MIDIT	Implementacija plana aktivnosti na podizanje digitalne pismenosti na nacionalnom nivou	MIDT	Implementacija projekta	Djelimična implementacija	Donijet je plan za podizanje digitalne pismenosti u Crnoj Gori čija implementacija treba da doprinese unapređenju opštih znanja iz upotrebe informaciono komunikacionih tehnologija i podizanju svijesti o informacionoj bezbjednosti	Vlada Crne Gore usvojila je Plan za podizanje digitalne pismenosti na nacionalnom nivou	Sve aktivnosti prepoznate Planom moguće je implementirati do kraja	Penzioneri i nastavnici, psiholozi i pedagozi po skolama kao i cijela društvena zajednica kroz realizaciju projekta ECDL karavan	
Operativni cilj	3.4.	Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP													
Zadatak	3.4.1.	Dalji razvoj usluga u okviru Tržišno Informativnog Servisa za izvozno orjentisana preduzeća													
Aktivnost	3.4.1.1.	Primanje i obrada zahtjeva za tržišnim informacijama	Obradeno do 50 zahtjeva za informacijama	Obradeno 70 zahtjeva za tržišnim informacijama		Izvjешtaj Direkcije	Nastavak aktivnosti	Direkcija za razvoj MSP	Informisanje	Planiranje	Ostvareni rezultati su iznad planiranih	Povećan nivo informisanosti MSP	Održivost zavisi od budžeta za kupovinu baze podataka	MSP	

Aktivnost	3.4.1.3	Izrada studija istraživanja ciljanih tržišta na osnovu raspoloživih informacija iz baza podataka	Izrađena najmanje 1 studija istraživanja tržišta	Aktivnost nije realizovana	/	Nastavak aktivnosti zavisi od budžetskih sredstava	Direkcija za razvoj MSP	Informisanje	Planiranje	Rezultat nije ostvaren	/	Nastavak aktivnosti zavisi od budžetskih sredstava	MSP
Aktivnost	3.4.1.4	Kreiranje web portala/direktorijuma izvoznika	Ažurirana elektronska baza podataka izvoznika	Ažurirana elektronska baza podataka izvoznika; izradjen portal za MSP za opstinu Bijelo Polje	Izveštaj; web portal	Nastavak aktivnosti	Direkcija za razvoj MSP	Informisanje	Planiranje	Ostvareni rezultati su iznad planiranih	Povećan nivo informisanosti MSP	Obezbijedjena održivost	MSP
Zadatak	3.4.2.	Izrada Izvožno - razvojnog programa za određena ciljna tržišta											
Aktivnost	3.4.2.1	Istraživanje o ciljnim tržištima, partnerima, institucijama, distributerima	Uradjeno 15 istraživanja tržišta	PKCG izradila 30 istraživanja tržišta (Srbija, BiH, Hrvatska, Poljska, Izrael, Ujedinjeni Arapski Emirati, Rumunija, Mađarska, Turska, Njemačka, Grčka, Kosovo, Bugarska, Austrija, Ukrajina, Portugal, Makedonija, Novi Zeland, Albanija, Kina, Letonija, Španija, Kanada, Slovenija, Italija, Francuska, Monako, Sri Lanka, Lihtenštajn, Azerbejdžan)	Istraživanja Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Edukacija Promocija	Planiranje	Ostvareni rezultati su daleko iznad planiranih	Podignut je nivo informisanosti MSP koji omogućuje poboljšani nastup i plasman domaćih preduzeća na ciljanim inostranim tržištima	Obezbijedjena održivost, budžet Komore	MSP

			Redovno ažuriranje CEFTA portala na tromjesečnom nivou Započet rad CEFTA Transparency Pack, on-line aplikacije koja objedinjava CEFTA Trade Portal, CEFTA SPS bazu podataka (informacije o legislativi u oblasti sanitarnih, fitosanitarnih i veterinarskih propisa), TBT Platformu (informacije o propisima u okviru tehničkih barijera u trgovini) i MADB – baza podataka o barijerama u trgovini).	Od 01.01.2013. CEFTA zemlje potpisnice preuzele su održavanje CEFTA Trade Portala. Ovaj Portal pruža relevantne informacije o legislativi koja se odnosi na trgovinu u Regionu.	Izveštaj CEFTA Sekretarijata	30. januara 2015. izvršeno je posljednje ažuriranje Portala. Sledeće ažuriranje planirano je za april o.g.	ME	Oлакšavanj e trgovine kroz pristup relevantnim informacija ma.	Redovno ažuriranje Portala.	Realizovane aktivnosti u skladu sa planiranim .	Obezbeđivanje infrastrukture koja omogućava unaprijeđen je poslovnog ambijenta kroz pristup informacijama relevantnim za efikasnu implementaciju regionalne trgovine.	Memorandum o razumijevanju između CEFTA zemalja određuje obaveze i rokove za ažuriranje Portala u budućnosti, za svaku zemlju potpisnicu	Privredni subjekti i privatni sektor u Crnoj Gori.
Aktivnost	3.4.2.2	Organizovane promotivnih aktivnosti na bazi reciprociteta kao što su poslovni susreti, učešće na sajmovima, misije prodaje, itd.	Organizovana 2 poslovna susreta u zemlji	Organizovana 2 poslovna susreta u zemlji	Izveštaj MBA	Organizovani 2 poslovna susreta na bazi reciprociteta	MBA	Pomocija	Puna implementacija	Uspješno održana 2 poslova susreta u skladu sa planom	Uspostavljanje saradnje između privrednika	Uspostavljanje saradnje između privrednika	Privatni sektor
Zadatak	3.4.3.	Nastavak aktivnosti na organizaciji specijalizovanih sajmova, poslovnih susreta, trgovinskih misija											
Aktivnost	3.4.3.1	Organizacija nacionalnih štandova u zemljama regiona i zemljama EU	Organizovana 2 nacionalna štanda na sajmovima za 20 MSP i obezbijeđeno prisustvo 100 MSP na 10 sajmova	Organizovana 2 nacionalna štanda (16 učesnika): Crna Gora kao zemlja partner na 8.Međunarodnom i regionalnom sajmu privrede u Subotici od 2.-7. juna, na 5. Međunarodnom sajmu brodske opreme Pula boat fair, od 15 – 18. Oktobra 2014. u marini veruda Pula. Obezbiđjeno prisustvo 25 MSP na 8 sajmova u inostranstvu.	Štand Promotivni materijal Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Promocija	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su daleko iznad planiranih	Podignut je nivo informisanosti MSP koji omogućuje poboljšan nastup i plasman domaćih preduzeća na ciljanim inostranim tržištima	Obezbiđena održivost, budžet Komore	MSP

Aktivnost	3.4.3.2	Organizacija poslovnih susreta u zemlji i inostranstvu	Organizovan najmanje 1 poslovni susret	<p>U okviru Jadranskog sajma u Budvi organizovani su međunarodni poslovni susreti- B2B@AdriaFair, na kojima je učestvovalo 28 predstavnika MSP iz regiona i CG.</p> <p>Organizovani su i Međunarodni poslovni susreti ženskog preduzetništva, u okviru Freja Forum (Podgorica) na kojima je učestvovalo preko 70 institucija iz zemalja Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Srbija i Crna Gora), Turske, Švedske i zemalja Evropske unije.</p>	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	Nastavak aktivnosti	Direkcija za razvoj MSP	Promocija	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	Rezultat ostvaren	Uspostavljena saradnja između privrednika	Održivost zavisi od budžetskih sredstava	MSP
			Organizacija minimum 2 poslovna susreta u zemlji i minimum 2 poslovna susreta u inostranstvu	<p>U zemlji: održani poslovni susreti sa članovima Komore industrijskih i komercijalnih preduzeća Republike Indije, a u okviru projekta "Start up training" organizovani bilateralni sastanci crnogorskih i italijanskih kompanija. U inostranstvu: sastanak članova međunarodne organizacije poslodavaca iz Evrope i Centralne Azije; studijska posjeta crnogorskih privrednika Briselu.</p>	web-sajt UPCG, press-clipping	Organizacija minimum 2 poslovna susreta u zemlji i minimum 2 poslovna susreta u inostranstvu	UPCG	Promocija	Puna implementacija	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Uspostavljene bliže saradnje crnogorske privrede sa inostranim kompanijama	Dugoročne aktivnosti UPCG	MSP iz CG i inostranstva, strukovna udruženja

			Organizovano 10 poslovnih foruma sa 245 učesnika: Tokom 2014. godine održano je 10 foruma, i to: Bursa (Turska-Balkanski ekonomski samit), Azerbejdžan, Ujedinjeni Arapski Emirati, Adana (Turska), Austrija, Vojvodina (Srbija), Prag (Kineski investicioni forum), Bugarska, Rumelja (Turska), Beograd (Srbija-Ekonomski i trgovinski forum zemalja Centralne i Istočne Evrope i Kine)		Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Promocija	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	U skladu sa planiranim	Poboljšane veze domaćih preduzeća sa inostranim kompanijama	Održivo, iz budžeta PKCG	MSP
Aktivnost	3.4.3.3	Izrada promotivnih materijala za odabrane sektore	Oštampam i distribuiran Biznis direktorijum 2014.	Oštampam i distribuiran Biznis direktorijum 2014.	Direktorijum	Štampa Biznis Direktorijum 1.000 primjeraka	MBA	Promocija	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	Uspješno završena aktivnost u skladu sa planom	Direktorijum odštampam i distribuiran na različite adrese kao jedina publikacije vrste	Projekat direktorijum je održiv	Biznisi, strani investitori, međunarodne organizacije
			Oštampam i distribuiran Kontakt info 2014	Oštampam i distribuiran Kontakt info 2014	Kontakt info	Elektronska izrada publikacije Kontakt info za 2015	MBA	Promocija	Puna implementacija	Uspješno završena aktivnost	Kontakt info pripremljen za štampu i biće distribuiran na različite adrese kao jedina publikacije vrste čime će povećati informisanost	Projekat Kontakt info je održiv	Biznisi, strani investitori, međunarodne organizacije, Vlada, Opštine

			Urađene 3 sektorske analize Ođštampan i distribuiran promotivni materijal	Odštampana i distribuirana brošura: "IT sektor u Crnoj Gori-pregled stanja i pretpostavke razvoja". Urađena sektorska analiza: Analiza spoljnotrgovinske i razmjene poljoprivredno prehrambenih proizvoda za period 2008-2014"	Brošura; Sektorska analiza	Nastavak aktivnosti	PKCG	Informisanje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su skoro u potpunosti u skladu sa planiranim	Povećan obuhvat informacija raspoloživih za IT sektor i sektor poljoprivrede i prehrambene industrije	Održivo, iz budžeta NEXT projekta i budžet PKCG	MSP
			U okviru projekta "Start up trening", kreirani posebni edukativni programi za privrednike (dodatni vid neformalnog obrazovanja)	Urađeno istraživanje o potrebama cmogorskih kompanija za dodatnim obukama	web-sajt UPCG, press-clipping	Urađeno i publikovano istraživanje o potrebama MSP sa teritorije Skadarskog jezera i pogranično područja Crna Gora/Albanija, Kreiran promotivni materijal u cilju promocije Skadarskog jezera	UPCG	Promocija Informisanje	Puna implementacija	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Kreirana publikacija o potrebama MSP koja su učestvovala u istraživanju	Održiva dugoročna aktivnost	MSP ostale institucije nadležne za kreiranje politika MSP
Nova Aktivnost	3.4. 3.5.	Obogaćivanje turističke ponude koja ima uticaj na razvoj i rast MSP sektora	Realizovan projekat „Panoramski putevi“ (postavljena signalizacija na panoramskoj ruti, pripremljen auto vodič za Muzej Marka Miljanova na Medunu, izrađen plan signalizacije za panoramsku rutu „Kruna Crne Gore“)	Objavljeni su javni pozivi za izbor izvođača radova. U toku je tenderska procedura za izbor izvođača za postavljanje signalizacije na stazi "Krug oko Korita". Potpisan je ugovor za izvođačem radova za pripremu audio vodiča za Muzej Marka Miljanova.	MORIT	Postavljanje signalizacije na panoramskoj stazi "Krug oko Korita" i Izrada audio vodiča za muzej Marka Miljanova.	MORIT	Unapredjen je turističke ponude	Puna implementacija	Zbog neuspjelog tenderskog postupka dva puta objavljeni tendeni na kojima su sve ponude bile neispravne. U toku	Veća posjećenost turista u teritoriji Glavnog Grada	/	Turisti - ljubitelji prirode
			Pripremljen koncept za Turističku valorizaciju muzeja i organizovana radionica za turističke vodiče	Za 2015. godinu, kao pilot projekat, pripremiće se i implementirati program za unaprijeđenje ponude muzeja u Crnoj Gori	MORIT	Za 2015. godinu, kao pilot projekat, pripremiće se i implementirati program za unaprijeđenje ponude muzeja u Crnoj Gori	MORIT, MK, NTO, lokalne turističke organizacije, Udruženje vodiča	Unapredjen je turističke ponude	Pilot faza	Aktivnost je u skladu sa planiranim	Veća posjećenost muzeja	/	Turisti - ljubitelji kulturne baštine

Razvijene tematske staze u Nacionalnim Parkovima	Potpisan Ugovor sa izvođačem radova	MORIT	Priprema projekta- po jedna tematska staza za 5 Nacionalnih parkova	MORIT, JPNPCG	Unapredjen je turističke ponude	Puna implementacija	Aktivnost je u skladu sa planirano m	Oboćanje ponude za turiste koji posjećuju Nacionalne parkove. Ra st broja posjetilaca.	/	Turisti - Ljubitelji kulturne baštine
Zapoćete aktivnosti na pripremi Akcionog plana za razvoj sportskog turizma angažovanjem eksperta	Potpisan Ugovor sa izvođačem radova	MORIT	Priprema Strategije razvoja sportskog turizma	MORIT	Strateško odlučivanje	Pilot faza	Zgog prvog neuspjelog tendera, objavljen je novi tender krajem 2014. godine i potisan Ugovor sa izvođačem radova. U toku	Strategija razvoja sportskog turizma	/	Turisti - Ljubitelji kulturne baštine
Realizovan pilot projekat staza za hodanje na krpjama u saradnji sa turistićkom privredom	Postavljena je signalizacija na stazi za hodanje na krpjama u dućini od 6.7 km u općini Źabljak	MORIT	U 2015. god plan je da se postavi signalizacija na još dvije staze za hodanje na Krpjama u općini Kolašin i Nikšić	MORIT, općine, LTO, turistićka privreda	Unapredjen je turistićke ponude	Pilot faza	Aktivnost je u skladu sa planirano m	Oboćanje zimske turistićke ponude u Općini Źabljak	Održavanje i uređenje novih staza za hodanje na krpjama i ostalim zimskim centrima	Turisti- ljubitelji zimskih sportova
Sprovedene procedure održavanja staza za planinarenje i planinski biciklizam Postavljena nove signalizacije na 40 km staza iz Nacionalne mreže planinskih staza	U toku 2014 godini u saradnji sa Planinarskim savezom Crne Gore i Biciklistićkim savezom Crne Gore, održane su staze iz Nacionalne mreže staza, i postavljena je signalizacije na tri staze za planinski biciklizam u Općini Bijelo Polje, Mojkovac i Cetinje.	MORIT	U 2015. godini MORće u saradnji sa Planinarskim savezom Crne Gore i Biciklistićkim savezom Crne Gore održavati staze iz Nacionalne mreže staza, i plan je da se postavi signalizaciju na još 50 km staza iz Nacionalne mreže staza u NP Durmñitor i NP Biogradska Gora	MORIT, PSCG, BSCG	Unapredjen je turistićke ponude	Puna implementacija	Aktivnost je u skladu sa planirano m	Oboćavanje ponude kada je turizam orjentisan u prirodi u pitanju	Nastavak uređenja i održavanje staza iz Nacionalne mreže staza za 2015. godinu	Turisti - ljubitelji prirode, alpinisti, porodice itd

			Kreirano novih 12 inovativnih ruta na Skadarskom jezeru	Unaprijeđenje trenutne turističke ponude Skadarskog jezera i poboljšanje ekonomskog stanja ove regije	Plan rada, Izvještaj o radu UPCG, www.lakeroutes.com		Kreirano novih 12 inovativnih ruta na Skadarskom jezeru	UPCG	Unaprijeđenje turističke ponude	Puna implementacija	U sklopu 2014 godine urađen je nacrt ruta koje će u 2015 godini biti u potpunosti implementirane	Unaprijeđenje na saradnja između MSP na teritoriji Skadarskog jezera i turističkih agencija, povećana turistička ponuda ove regije	Održi i dugoročan projekat	MSP, Turističke organizacije i agencije
Zadatak	3.4.4.	Edukacija izvoznika												
Aktivnost	3.4.4.1	Organizovani specijalizovani treninzi u oblasti izvoznog poslovanja	Organizovana najmanje 1 obuka za izvoznorijentisana preduzeća	Organizovan dvodnevni seminar o zaštiti parva intelektualne svojine na kojem je učestvovalo 30 preduzeća	Izvještaj		Nastavak aktivnosti	Direkcija za razvoj MSP	Edukacija Promocija	Završetak aktivnosti/nastavak kroz novu aktivnost	Aktivnost je u skladu sa planiranim	Unaprijeđenje na informisanost preduzeća	Obezbijedjena održivost	MSP
Zadatak	3.4.5.	Jačanje konkurentnosti MSP												
Aktivnost	3.4.5.1	Izrada Akcionog plana 2013. „Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015“ i započeta realizacija aktivnosti	Urađen Akcioni plan 2014.	Izradjen i usvojen akcioni plan	Akcionni plan		Nastavak aktivnosti	Direkcija za razvoj i nadležne institucije javnog i privatnog sektora	Strateško odlučivanje	Puna implementacija	Aktivnost je u skladu sa planiranim	Definisane mjere i aktivnosti za povećanje konkurentnosti preduzeća; Ostvaren uticaj MSP u kreiranju strateških dokumenata	obezbijedjena održivost	MSP

Aktivnost	3.4.5.4	Identifikacija nedovoljno korišćenih potencijala Opština CG	Izrađeni i usvojeni Strateški planovi razvoja u 6 opština koje to nisu uradile i analizirane mogućnosti za razvoj biznisa u opštinama	U 2014. godini usvojena su 2 Strateška plana razvoja JLS, tako da još 3 JLS nemaju usvojen ovaj strateški dokument. Dodatno, novoformirane JLS Petnjica i Gusinje, još uvijek nemaju SPR.	Evidencija Ministarstva ekonomije o Strateškim planovima razvoja JLS		Tehnička podrška za izradu Strateških planova razvoja za dvije nove opštine - Petnjicu i Gusinje	ME/Lokalne samouprave	Strateško planiranje	Završna faza izrade i faza implementacije	Usvojeni strateški planovi za 17 opština, što čini ostvarenje od 81%. Rezultat je ispod očekivanog.	Stvorena osnova za realizaciju razvojnih projekata i apliciranje za korišćenje finansijskih sredstava i iz eksternih izvora finansiranja (državni budžet, IPA fondovi, međunarodne finansijske institucije i dr.).	Za svaki od planiranih projekata njegova održivost pojedinačno se dokazuje zavisno od obezbjeđenja finansijskih sredstava koja su planirana u strateškim dokumentima.	Stanovnici opština sa akcentom na korisnike (ciljnu grupu) koji su navedeni u pojedinačnim projektima i MSP.
Aktivnost	3.4.5.5	Definisanje i realizacija pojedinačnih projekata boljeg korišćenja nedovoljno iskorišćenih kapaciteta na lokalnom nivou (Program podsticaja razvoja biznisa otvaranjem biznis zona u CG)	Promovisano 6 otvorenih biznis zona, u cilju povećanja zaposlenosti i ekonomske pozicije lokalnih samouprava	Promocija i razvoj otvorenih 8 biznis zona, u cilju povećanja lokalnog ekonomskog razvoja	Lokalne samouprave		Rad na promociji navedenih biznis zona, kao i obuci zaposlenih u lokalnoj samoupravi, u cilju bolje iskorišćenosti biznis zone	ME/Lokalne samouprave		Unapređenje poslovnog ambijenta	Rezultat u skladu sa planiranim	Ukupno otvorenih 8 biznis zona, većinom u lokalnim samoupravama sjevernog regiona	Kontinuirana saradnja sa lokalnim samoupravama u cilju praćenja implementaciji Programa podsticaja razvoja biznisa	Strani i domaći investitori
Aktivnost	3.4.5.6	Promocija značaja uvođenja međunarodnih standarda kvaliteta	Održane 2 obuke sa 40 obučenih lica	Organizovan kurs za ocjenjivače i provjerivače sistema menadžmenta bezbjednošću informacija prema zahtjevima standarda ISO/IEC 27001 (8 učesnika). Promocija standardizacije na više okruglih stolova i seminara (više od 60 učesnika).	Izveštaj ISME		Kontinuirana promocija značaja standardizacije i benefita od primjene standarda	Direkcija za razvoj MSP/Institut za standardizaciju	Promocija	Puna implementacija	Rezultat u skladu sa planiranim	Pojačana svjesnost o potrebi uvođenja standarda	Zavisno od raspoloživosti resursa	MSP, predstavnioci organizacija iz privatnog i javnog sektora

			3 seminara Sertifikacija, prednosti i potencijali -55 učesnika 2 seminara Metodologije rada ocjenjivača tokom sprovođenja ocjene kvaliteta revizije u skladu sa IIA Standardima i Ekpert eksterne ocjene kvaliteta revizora u skladu sa IIA Standardima- 59 učesn Kodifikacija po NATO standardima -27 učesnika; Svečana sjednica Odbora kvaliteta- učesnika;		Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti.	PKCG	Promocija	Puna implementacij a	Ostvareni rezultati su u skladu sa očekivani m.	Povećanje konkurent skih sposobnost i MSP	Održivo, iz budžeta PKCG	MSP
			Osmišljena i realizovana kampanja „Dobro iz Crne Gore“	Osmišljena i realizovana kampanja „Dobro iz Crne Gore“	Promotivni materijal	Nastavak aktivnosti	PKCG	Promocija	Puna implementacij a	Ostvareni rezultati su u skladu sa očekivani m.	Povećanje konkurent skih sposobnost i MSP	Održivo, iz budžeta PKCG	MSP
		U sklopu projekta "Start Up Training" realizovana 3 okrugla stola sa privrednicima na teme: upravljanje ljudskim resursima, marketing i PR vještine, standardi i proizvodnja	U okviru projekta "Prekogranične rute za jačanje turističkog potencijala i ekonomski razvoj Skadarskog jezera" održano više radionica na teme: marketing i prodaja; priprema biznis- plana, tehnike i praktični savjeti; tehnik direktne prodaje i praktični savjeti; marketing i brendiranje u turizmu; uloga i značaj PR-a		web-sajt UPCG, press-clipping	U 2015 godini biće realizovano veći broj promotivnih aktivnosti u cilju uvođenja međunarod nih standarda kvaliteta: Npr: Uvođenje evropskih radničkih savjeta, evropski socijalni dijalog, priprema projekata finansiranih od strane EU	UPCG	Edukacija, promocija	Nastavak implementacij e	Aktivnosti urađene u skladu sa planirano m dinaminko m	Preko 100 predstavnik a MSP dobilo adekvatne informacije o pomenutim temama	Održivo/dugoročne aktivnosti UPCG	MSP i ostale institucije
Zadat ak	3.4. 6.	Unaprijediti potencijal za razvoj klastera u Crnoj Gori											

Aktivnost	3.4.6.1	Mapiranje potencijala za razvoj klastera u Crnoj Gori	Unaprijeđeni kapaciteti ME i javnih i privatnih institucija za podršku biznisu, za izradu inicijativa za razvoj klastera i prijedloga projekata kako bi se iskoristile mogućnosti ponuđene kroz različite fondove Realizovane zajedničke aktivnosti MSP u okviru 5 odabranih klastera u cilju postizanja kolektivne efikasnosti, zajedničkog pristupa novim tržištima, saradnje sa lokalnim institucijama podrške biznisu, itd.	Od 2014. god. započelo se sa realizacijom IPA projekta Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kroz razvoj klastera. U okviru projekta tokom 2014. god. realizovan je niz aktivnosti tehničke podrške za 4 klastera (klaster proizvođača vina, maslina, pastrmke i metaloprerađivača), organizovana je studijka posjeta Sloveniji za 2 klastera, marketinške aktivnosti, obezbijeđeno je učešće na sajmovima, izrađene su dvije studije - Studija za finansiranje inicijativa klastera u Crnoj Gori i Studija o pravnom okviru klastera u Crnoj Gori i organizovane su obuke za predstavnike JLS o jačanju kapaciteta za iskorišćavanje EU fondova. Projekat implementira UNIDO u saradnji sa UNDP.	Izvjštaj o realizaciji projekta UNIDO-a i evidencija MEK-a	Vremenski okvir projekta je 2014-2016. god, tako da će se u toku 2015. god. nastaviti sa implementacijom projekta	ME/Lokalne javne i privatne institucije za podršku biznisu	Nastavak aktivnosti	Faza jačanja kapaciteta	Aktivnosti su realizovane u skladu sa planom	Ojačani kapaciteti MSP i JLS u smislu veće podrške razvoju klastera	Prikazana je relevantnost pristupa razvoju klastera u postizanju održivog rasta u CG kako bi se nastavilo sa punom implementacijom Strategije.	ME, resorne institucije čiji se dio aktivnosti odnosi na poboljšanje uslova i podsticanje razvoja klastera; JLS; klastre brokeri; finansijske institucije; JLS; poslovna udruženja; MSP
Aktivnost	3.4.6.2.	Sprovođenje Akcionog	Realizovane mjere iz	Realizovan Program	Strategija za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera, 2012-2016. god. i Akcioni plan za implementaciju Strategije	Nastavak implementa	ME	Nastavak aktivnosti	Faza jačanja kapaciteta	Rezultati su	U solidnoj mjeri	Prikazana je relevantnost pristupa razvoju klastera u postizanju održivog	ME, resorne

		plana 2013. strategije za održivi ekonomski rast CG kroz uvođenje klastera 2012-2016	programa Podsticanja razvoja klastera u Sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama za 2014. godinu	podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori do kraja 2016. godine; Realizovan Program regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja; Subvencija kamatne stope na kredite date od strane IRF-a; realizacija IPA projekta Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kroz razvoj klastera		cije Strategije uz sve veću podršku privrednim subjektima, odnosno klasterima, u skladu sa raspoloživim mogućnostima i finansijskim sredstvima			djelimično ostavreni zbog nedovoljnog razumijevanja ili zainteresovanosti privrednih subjekata za koncept udruživanja, postojanja konkurentnosti između domaćih proizvođača, nedovoljno razvijeni ljudski kadrovi koji se bave finansijama i marketingom i sl.	ojačani kapaciteti određenog broja klastera koji su podržani IPA projektom, kao i kapaciteti zaposlenih u lokalnim samoupravama Sjevernog regiona i ostalih manje razvijenih opština	rasta u CG kako bi se nastavilo sa punom implementacijom Strategije.	institucije čiji se dio aktivnosti odnosi na poboljšanje uslova i podsticanje razvoja klastera; JLS; Klaster brokeri; finansijske institucije; JLS; poslovna udruženja; MSP
Operativni cilj	3.5.	Dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora										
Zadatak	3.5.1.	Osnivanje Foruma javnog i MSP sektora										

Aktivnost	3.5.1.5	Organizovane sastanke FPJP	Organizovana 2-3 susreta sa članovima	<p>Organizovana 3 okrugla stola</p> <p>1. Podgorica - Radna verzija- Nacrt Zakona o dobrovoljnom finansijskom restrukturiranju - 27.02.2014.</p> <p>2. Podgorica - AGROBUDŽET ZA 2014. godinu - 05.03.2014..</p> <p>3. Podgorica - Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama - 27.03.2014.</p> <p>Organizovana - Javna rasprava na temu - STRATEGIJA RAZVOJA POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA 2014-2020 - 12.11.2014.</p> <p>Organizovan Seminar - (prezentacija) vezano za kreditne linije Investiciono-razvojnog fonda - 19.09.2014.</p>	Izveštaji sa sastanka	Održavanje 4-5 susreta sa članovima udruženja (u vidu okruglih stolova na različite teme)	MBA	Infomisanje	Puna implementacija	Rezultat ostvaren u skladu sa planiranim	Širenje informacija o novim aktivnostima, poslovnom okruženju i slično	Aktivnost koja se kontinuirano sprovodi	Članovi MBA
Nova Aktivnost	3.5.1.6.	Unaprijeđen stepen komunikacije i saradnje između biznis sektora i NVO	Organizovan Sajam neprofitnih ideja	<p>U toku su pripreme za organizovanje Sajma neprofitnih ideja koji će biti održan u aprilu 2015 pod nazivom Sajam CSR i društvenih preduzeća</p>	Pripreme u toku	Pripreme za organizaciju Sajma u toku	CRNVO	Promocija	Implementacija	Pripreme za organizaciju Sajma u toku	Pripreme za organizaciju Sajma u toku	Pripreme za organizaciju Sajma u toku	Ciljna grupa: 40 predstavnika NVO i preduzeća koji njeguju društveno odgovornu poslovnu praksu
Zadatak	3.5.2.	Jačanje društvene odgovornosti u preduzećima											

Aktivnost	3.5.2.1	Procijeniti nivo društvene odgovornosti MSP u Crnoj Gori	Prezentovan dvojezični izvještaj o stanju DOP-a u CG	Dvojezični izvještaj o stanju DOP-a u CG prezentovan članovima, partnerima i široj javnosti	web-sajt UPCG, press-clipping	Sprovedeno istraživanje o izvještavanju o društveno-odgovornim aktivnostima preduzeća u CG, publikovan izvještaj na crnogorskom i engleskom jeziku	UPCG	Informacija, analiza	Nastavak implementacije	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Unaprijeđene informisano sti o značaju DOP-a, kreiranje relevantnih podataka o DOP-u u CG	Održiva dugoročna aktivnost	MSP
Aktivnost	3.5.2.2	Održan okrugli sto na temu "Društvena odgovornost i jedinice lokalne samouprave" (30 učesnika). Promovisan crnogorski standard MEST ISO 26000 Smjernice za društvenu odgovornost.	Unaprijeđena svijest o DOP-u kroz uključivanje predstavnika Mreže prilikom izrade strateških dokumenata u kojima bi se mogao uvrstiti pojam DO Promovisana aktivnost reciklaže u cilju unaprijeđenja DO	Akcije reciklaže se održavaju kontinuirano, planiranom dinamikom	Izveštaj mreže za društvenu odgovornost	Nastaviti sa redovnim akcijama reciklaže i njihovom promocijom	Mreža za društvenu odgovornost	Strateško odlučivanje	Puna implementacija	Rezultat u skladu sa planiranim	Podignuta svijest o važnosti reciklaže	Projekat održiv	MSP
		Organizovan okrugli sto na temu društvena odgovornost i JLS za predstavnike jedinica lokalne samouprave i preduzeća sa naglaskom na koristi od sprovođenja Standarda ISO 26000 Promovisan standard Smjernice za društvenu odgovornost	Organizovan okrugli sto na temu "Društvena odgovornost i jedinice lokalne samouprave" (30 učesnika). Promovisan crnogorski standard MEST ISO 26000 Smjernice za društvenu odgovornost	Održan okrugli sto na temu "Društvena odgovornost i jedinice lokalne samouprave" (30 učesnika). Promovisan crnogorski standard MEST ISO 26000 Smjernice za društvenu odgovornost	Izveštaj ISME	Kontinuitet rada Stručnog tijela ISME/TK 007: Društvena odgovornost. Promovisati društveno odgovorno poslovanje kao jedan od najmodernijih poslovnih koncepata današnjice bez kojeg održivi razvoj nije moguć	MORIT/Institut za standardizaciju / Direkcija za razvoj MSP	Promocija Informisanje	Puna implementacija	Rezultat u skladu sa planiranim	Unaprijeđena svijest o DO i postojanju crnogorskog standarda (MEST) o DO	Zavisno od raspoloživosti resursa; Međunarodna pomoć kroz projekte	Predstavni ci jedinica lokalne samouprave

			U okviru projekta „CSR for ALL“, realizovan veći broj različitih aktivnosti (seminari, treninzi, prezentacija izvještaja)	Organizovan dvodnevni seminar o društveno-odgovornom poslovanju za članove UPCG; organizovana Konferencija posvećena konceptu društvene odgovornosti	Izvještaj o radu UPCG za 2014.g., web-sajt UPCG, press-clipping	CSR for All 2 će imati poseban akcenat na unaprjeđenju u kapaciteta i podizanju svijesti aktera u dijelu izvještavanja o društveno-odgovornim aktivnostima (tzv. social reporting) kroz pregled situacije u svim državama ponaosob, dizajn i implementaciju paketa podrške za izvještavanje, kao i njegovu distribuciju. Pored istraživanja u ovoj oblasti među crnogorskim kompanijama, organizovaće se i niz edukativnih i praktičnih događaja.	UPCG	Promocija	Nastavak implementacije	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Ojačani kapaciteti MSP i relevantnih institucija	Održiva aktivnost / dugoročna u planu UPCG	MSP i ostale institucije
			Informisani članovi o aktivnostima mreže za DOP	MBA kao članica mreže za DO redovno šalje informacije svojim članovima o aktivnostima za uvođenje principa DO-a u CG.	Izvještaj MBA	Nastavak aktivnosti na informisanju članova o DO	MBA	Informisanje	Puna implementacija	Postignut kontinuitet	Povećanja svjesnost MSP o značaju principa DO	Aktivnost koja se kontinuirano sprovodi	Članovi MBA
			Organizovana Škola DOP-a Objavljeno najmanje 5 izdanja CSR newsletter/a	Organizovane 2 Škole DOP Objavljena 2 izdanja CSR newslettera	Lista učesnika Škola DOP, web sajt CRNVO i Ekonomskog fakulteta Crne Gore Web sajt CRNVO	CRNVO će nastaviti sa aktivnošću organizovanja Škole (treća generacija Škole je planirana za septembar 2015) i objavljivanja dvomjesečnih izdanja DOP newsletter-a u 2015.godini	CRNVO	Informisanje	Implementacija/Planiranje	Ukupno 39 predstavnika biznis, civilnog i javnog sektora ovladalo je vještinama izrade strategija društveno odgovornog poslovanja i izvještavanja o primjeni ovog koncepta u okviru dvije generacije Škole DOP	Polaznici Škole podstaknuti su da razmisle o realizaciji društveno odgovornih ideja kreiranih tokom Škole, kao i da obezbijede neophodnu infrastrukturu za redovno prikupljanje podataka od znacaja za kreiranje izvještaja o DOP	Mentorska podrška nakon završenih predavanja omogućila je zainteresovanim polaznicima da rade na razradi svojih izvještaja o DOP	Ciljna grupa Škola DOP bilo je 39 predstavnika preduzeća, NVO i javnih institucija.

Zadatak	3.6.1.	Unaprjediti statističko praćenje i istraživanja o MSP											
---------	--------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			Kontinuirano ažurirana baza podataka za uvoznike i izvoznike iz klase malih i srednjih preduzeća	Rad na prepoznavanju uvoznika i izvoznika u okviru kompletne baze podataka statističkog biznis registra	Baza uvoznika i izvoznika kao i indikatori za klasu veličine po kojoj se oni klasifikuju na mala i srednja preduzeća koja se bave uvozom i izvozom	Ažuriranje i upotpunjavanje baze uvoznika i izvoznika u klasi malih i srednjih preduzeća.	MONSTAT	Informisanje	Puna implementacija	Rad na kreiranju specifičnih baza podataka je dugotrajan i u mnogome zavisi od kvaliteta administrativnih izvora.	Rad na kreiranju specifičnih baza podataka je dugotrajan i u mnogome zavisi od kvaliteta administrativnih izvora.	Održivost je veoma mala bez dodatnih resursa.	Mala i srednja preduzeća koja se bave uvozom i izvozom
Aktivnost	3.6.1.1	Kreirati specifične baze MSP	Kontinuirano ažurirana baza izvoznika	Baza izvoznika se kontinuirano ažurira	Elektronska baza izvoznika Direkcije za razvoj MSP	Kontinuirano ažuriranje baze podataka iz internih i eksternih izvora	Direkcija za razvoj MSP	Informisanje	Puna implementacija	U skladu sa planiranim	Informisanost o izvoznim preduzećima	Aktivnost je održiva	MSP izvoznici
			Ažurirana i unaprijeđena baza članova MBA	Ažurirana baza podataka	Baza	Ažurirana baza podataka	MBA	Informisanje	Puna implementacija	Ažurirana baza podataka	Dostupna baza po različitim kriterijumima pretraživanja	Aktivnost koja se kontinuirano sprovodi	Članovi MBA
			Unaprijeđena, proširena i obezbjeđena sveobuhvatnost i pristup kreiranju baze podataka MSP	Konstantno unapređenje baze podataka članstva UPCG	UPCG	Nastavak rada na daljem ažuriranju i unapređenju baze	UPCG	Informacija, prikupljanje podataka	Nastavak implementacije	Aktivnosti urađene u skladu sa planiranim dinamikom	Unaprijeđena baza	Održiva/dugoročna aktivnost	Članovi UPCG i MSP
Aktivnost	3.6.1.2	Uspostavljanje pouzdanih statističkih podataka u skladu sa indikatorima EUROSTAT	Formirana Radna grupa za statističko praćenje sektora MSP Pripremljen dokument o unaprijeđenju statističkog praćenja MSP Kontinuirano ažurirana baza podataka iz internih i eksternih izvora	Statistički podaci o sektoru MSP, urađeni u skladu sa EUROSTAT-ovim preporukama, za 2014 godinu, biće objavljeni do kraja marta 2015.god.	Statistički podaci o poslovanju privrednih subjekata (među koje spadaju i mala i srednja preduzeća), urađeni u skladu sa EUROSTAT-ovim preporukama, za 2014 godinu, biće objavljeni do kraja marta 2015.god.	Baza malih i srednjih preduzeća kreirana i ona postoji u okviru baze podataka statističkog Biznis registra.	Direkcija za razvoj MSP/MONSTAT/PU/CBCG MONSTAT	Informisanje	Puna implementacija	Baza malih i srednjih preduzeća kreirana i ona postoji u okviru baze podataka statističkog Biznis registra. Ova baza se kontinuirano ažurira i unaprijeđuje.	Baza malih i srednjih preduzeća kreirana i ona postoji u okviru baze podataka statističkog Biznis registra. Ova baza se kontinuirano ažurira i unaprijeđuje.	Baza malih i srednjih preduzeća kreirana i ona postoji u okviru baze podataka statističkog Biznis registra. Ova baza se kontinuirano ažurira i unaprijeđuje.	Mala i srednja preduzeća koja se obavljaju privredne djelatnosti na teritoriji Crne Gore.
Zadatak	3.6.2.	Promocija evropskih vrijednosti u razvoju politike MSP i preduzetništva											

Aktivnost	3.6.2.1	Sprovođenje principa SBA	Obučeni eksperti SBA za izradu indikatora za primjenu principa SBA za 2015. godinu	Ukupno 5 SBA eksperata je obučeno za izvještavanje o principima SBA za 2015. godinu na radionicama organizovanim od strane SEECEL.	Izveštaji sa održanih radionice 24.-28. februar 2014. Zagreb i 09.10.oktobar 2014. Zagreb	Izveštavanje po svim indikatorima SBA za 2015. i uključivanje relevantnih institucija u izvještavanje. Održavanje okruglog stola o izvještaju SBA indikatora za 2015.	ME/Direkcija za razvoj MSP	Strateško odlučivanje	Implementacija	Rezultat je ostvaren u skladu sa planiranim	Unaprijeđeni ljudski kapaciteti i znanje za izvještavanje u skladu sa inoviranom metodologijom SBA	Aktivnost je kontinuirana i u skladu sa SBA izvještavanjem (svake 2-3 godine)	Ministarstva, državne institucije, biznis udruženja, ostale asocijacije, itd.
Aktivnost	3.6.2.2	Organizovane SME week	Održana 1 konferencija sa 40 učesnika	Okrugli sto Digitalno preduzetništvo-20 učesnika	Promotivni materijal Izveštaj PKCG Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	Nastavak aktivnosti - Nastavice se sa organizacijom SME WEEK	PKCG/Direkcija za razvoj MSP	Promocija	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u potpunosti u skladu sa planiranim	Ostvaren napredak u promovisanju preduzetničkog učenja	Održivost obezbijedjena na osnovu donatorskih i budžetskih sredstava	MSP, institucije, mediji
Aktivnost	3.6.2.3	Nagrada za najboljeg preduzetnika i izvoznika u različitim kategorijama	Održana konferencija i dodijeljene nagrade	Povodom Dana Privredne komore CG, na svečanosti u Vili Gorica 18. aprila 2014. godine uručene su nagrade kompanijama i pojedincima za uspješno poslovanje, inovativnost i unapređenje menadžmenta, za 2013. godinu, konferencija za novinare	Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Promocija	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u potpunosti u skladu sa planiranim	Poboljšana promocija najboljih preduzeća i crnogorskih proizvoda i podignuta svjesnost o značaju razvoja preduzetništva kod široke javnosti i donosioca odluka	Održivost obezbijedjena kroz budžet PKCG	Privredni subjekti, pojedinci
Zadatak	3.6.3.	Podsticanje ženskog preduzetništva											

Aktivnost	3.6. 3.1	Razviti dodatne programe za podsticanje preduzetništva i samozapošljavanje žena	Realizovani edukativni programi (kursevi, treninzi, seminari) za podsticanje ženskog preduzetništva i samozapošljavanje žena	Održani treninzi za preduzetnice i potencijalne preduzetnice u okviru sljedećih projekata: Projektat Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća "Start W"; projektat UPCG "Lake Routes"; projektat BSC Bar "Oснаžene žene-bogatije društvo". Kreirani trening moduli u okviru SEECEL-ovog projekta. Trening moduli su kategorisani u tri grupe u odnosu na potrebe žena u biznisu: 1. Marketing i brendiranje; 2. Finansije; 3. Liderstvo i motivacija.	Izveštaji Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, izvještaj UPCG, izvještaj BSC Bar, SEECEL (www.seecel.hr)	Edukativni programi (kursevi, treninzi, seminari) za podsticanje ženskog preduzetništva	Direkcija za razvoj MSP/APŽ	Finansiranje	/	Planirane aktivnosti su ostvarene.	Postignuti su zadovoljavajući efekti.	Aktivnost je održiva	Postojeći i potencijalne preduzetnice
		Realizovan program podrške razvoju ženskog preduzetništva	Realizovani programi preko međunarodnih asocijacija privrede. PKCG je dio Savjeta za žensko preduzetništvo u okviru Asocijacije balkanskih komora, Foruma privrednih komora Jadransko – jonske regije (okrugli sto za žensko preduzetništvo); Evropske mreže mentora za žene preduzetnice;		Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Trening	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u potpunosti u skladu sa planiranim	Poboljšan položaj i promocija žena u biznisu	Aktivnost je održiva	MSP - postojeći i potencijalne preduzetnice

Aktivnost	3.6.3.2	Unaprijediti ulogu poslovnih udruženja žena	Nastavljeno pružanje podrške radu APŽ (kroz jačanje administrativnih kapaciteta APŽ, korišćenja poslovnih prostorija UPCG od strane APŽ, uključenost APŽ u projektne aktivnosti UPCG)	<p>Promocija aktivnosti APŽ realizovanih tokom manifestacije "Maj 2014 – mjesec ženskog preduzetništva"; Učešće predstavnice APŽ na treningu trenera koji su organizovali UPCG i ILO; Saradnja u okviru projekta "Žensko preduzetništvo - motor za stvaranje radnih mjesta u jugoistočnoj Evropi" koji sprovodi GTF, a čiji su projektni partneri u Crnoj Gori: APŽ, NVO "Status", UPCG, Direkcija za razvoj MSP, Udruženje preduzetnica Crne Gore, PKCG; Promocija uloge i značaja APŽ u okviru TV emisije "Biznis info" (partnerski projekat UPCG i TV Crne Gore koji počinje 2015.god, a podrazumijeva da emisija jednom mjesečno obrađuje tematiku ženskog preduzetništva).</p>	Izveštaj o radu UPCG za 2014.g., web-sajt UPCG, press-clipping	Nastavak pružanja organizovane podrške radu APŽ, kao i promocija značaja, uloge i dobrih poslovnih praksi APŽ i njenih članica (žene u biznisu i menadžmentu)	UPCG	Analiza, promocija i podizanje svijesti, edukacija	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planiranim	Podizanje svijesti javnosti o značaju razvoja ženskog biznisa, kao i snaženja poslovnih udruženja žena; Promocija žena u biznisu.	Aktivnost je održiva	Postojeća udruženja poslovnih žena, postojeće i potencijalne preduzetnice
-----------	---------	---	---	---	--	---	------	--	---------------------	-------------------------------------	---	----------------------	---

				<p>Povećan broj članica APŽ. Ostvarena veća saradnja na lokalnom nivou. Asocijacija poslovnih žena je u okviru projekta "Žensko preduzetništvo-motor za stvaranje radnih mjesta u jugoistočnoj Evropi" održala sastanke sa lokalnim samoupravama Bijelog Polja, Kolašina, Tivta i Podgoce u cilju unaprijedjena ambijenta za razvoj ženskog preduzetništva na lokalnom nivou</p> <p>Upravedna saradnja sa udruženjima poslovnih žena u regionu kroz boravak APŽ na Prvom sajmu ženskog preduzetništva jugoistočne Evrope (Dubrovnik, april 2014), Regionalnoj strateškoj konferenciji (Sarajevo, novembar 2014) i kroz projekat SEECEL-a u kojem je učestvovalo 9 zemalja. Predstavnica APŽ je uključena u radnu grupu Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća za izradu Strategije ženskog preduzetništva. APŽ je u aprilu 2014. postala članica FCEM-a, Svjetske asocijacije poslovnih žena i na taj način je unaprijedjena saradnja sa udruženjima poslovnih žena na međunarodnom planu.</p>											
			<p>Povećan broj članica APŽ. Ostvarena saradnja sa udruženjima poslovnih žena na lokalnom, regionalnom i međunarodnom planu</p> <p>Ažurirana baza podataka APŽ o ženama preduzetnicama i Ostvarena saradnja APŽ i UPČG po pitanju kreiranja mjera i politika razvoja ženskog preduzetništva</p>	Izveštaj APŽ			<p>Povećanje broja članica APŽ. Nastavak saradnje na lokalnom, regionalnom i međunarodnom planu. Saradnja sa svim institucijama i udruženjima u Crnoj Gori koja se bave ženskim preduzetništvom (Direkcija, UPČG, PKCG, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, UNDP, Udruženje preduzetnica CG).</p>	APŽ	Unaprijeđen je infrastrukture	Puna implementacija	Planirane aktivnosti su ostvarene.	Postignuti su zadovoljavajući efekti.	Aktivnost je održiva	Žene u biznisu	
			<p>Inovirana baza podataka žena preduzetnica – članica PKCG. Uključene su u kreiranje politike razvoja ženskog preduzetništva</p>	Izveštaj PKCG			Nastavak aktivnosti	PKCG	Informisanje	Puna implementacija	Nastavak aktivnosti	Poboljšanje položaja i promocija žena u biznisu	Održivost obezbijedjena kroz budžet PKCG	MSP - postojeće i potencijalne preduzetnice	
Aktivn	3.6.	Jačati međusobnu	Potpisani sporazumi o	APŽ je poslala članica FCEM-a	Izveštaj APŽ (FB Asocijacija poslovnih žena Crne Gore, www.poslovnazena.me)	Jačanje saradnje sa	APŽ	Promocija Informisanje	Puna implementacija	Planirane aktivnosti	Unaprijeđen a poslovna	Aktivnost je održiva	Žene u biznisu		

ost	3.3	saradnju, kao i saradnju žena preduzetnica sa drugim udruženjima (networking)	<p>saradnji sa ostalim udruženjima u zemlji i regionu (FCEM- Svjetska asocijacije poslovnih žena Freja forum-forum za razvoj organizacija civilnog društva)</p> <p>Organizovana V Konferencija Asocijacije i godišnje Skupština APŽ</p> <p>Učešće na kongresima, sajmovima, konferencijama i drugim događajima u cilju networkinga i promovisanja APŽ</p> <p>Kongres u Dubrovniku 03-05. aprila u organizaciji FCEM i učešće na Freja forumu</p>	<p>u aprilu 2014.g.</p> <p>V Konferencija nije realizovana usled nedostatka finansijskih sredstava.</p> <p>APŽ je učestvovala na brojnim konferencijama, sajmovima u cilju promovisanja i saradnje sa udruženjima poslovnih žena na lokalnom i regionalnom nivou.</p>		<p>udruženjima poslovnih žena na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou.</p> <p>Organizacija Konferencije poslovnih žena.</p> <p>Učešće na kongresima, konferencijama i sajmovima u cilju networkinga i promocije članica APŽ.</p>	e	a	<p>su ostvarene, izuzev organizacije V Konferencije APŽ.</p>	<p>saradnja na lokalnom, regionalnom i međunarodnom planu. Uspješno promovisan je članica APŽ i njihovi biznisi.</p>			
Aktivnost	3.6.3.4	Pojačati promotivne aktivnosti	<p>Promovisano žensko preduzetništvo u srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama</p> <p>Promovisana „Poslovna ambasada“ Asocijacije poslovnih žena, kao i uspješnih članica APŽ - nastavak projekta iz 2013.</p> <p>Kontinuirana medijska promocija aktivnosti i ostvarenih rezultata APŽ</p> <p>Objavljena info brošura o uspješnim preduzeticama. Reprint leaflet-a o Asocijaciji poslovnih žena</p>	<p>Promovisano žensko preduzetništvo u medijima, nizom gostovanja uspješnih članica APŽ u najgledanijim TV emisijama (Jutarnji program RTCG, emisija "Otvoreno", Radni dan...) i kroz objavljivanje članaka i intervjua u najčitanijim dnevnim novinama (Vijesti, Dan...).</p> <p>Promovisano žensko preduzetništvo kroz regionalni projekat GTF-a. Održana prezentacija Potencijal žena u biznisu (Podgorica, maj 2014).</p> <p>U partnerstvu sa Centrom za stručno obrazovanje i Direkcijom za razvoj malih i srednjih preduzeća organizovan okrugli sto na temu Značaj obrazovanja za razvoj ženskog</p>	Izveštaj APŽ	<p>Promovisati žensko preduzetništvo u svim obrazovnim ustanovama i kroz medije.</p> <p>Objavljivanje brošure o uspješnim preduzeticama.</p> <p>Snimanje filma o uspješnim poslovnim ženama u okviru projekta SEECEL-a (Zagreb, mart 2015)</p>	APŽ	Promocija	Puna implementacija	<p>Planirane aktivnosti su ostvarene.</p>	<p>Postignuti su zadovoljavajući efekti.</p>	Aktivnost je održiva	Žene u biznisu

				preduzetništva (Podgorica, oktobar 2014). Urađen reprint leaflet-a APŽ									
			Nastavljene aktivnosti usmjerene na afirmaciju ženskog preduzetništva (kroz projektne aktivnosti UPCG, aktivnosti zastupanja i lobiranja, podršku radu Direkcije za razvoj MSP na pripremi Strategije razvoja ženskog preduzetništva 2014/2015, saradnja sa Direkcijom za razvoj MSP u okviru prekograničnog projekta CG-Albanija na planu jačanja ženskog preduzetništva)	Promotivne aktivnosti realizovane u okviru prekograničnog projekta CG-Albanija "Lakeroutes" čiji je UPCG implementator u Crnoj Gori, kao i u okviru prekograničnog projekta "Start W" čiji je implementator Direkcija za MSP, a UPCG jedan od projektnih partnera. Realizovane aktivnosti medijske promocije značaja i uloge ženskog preduzetništva (intervju dati od strane predstavnic UPCG, kao i podrška koju je UPCG pružila agenciji MINA koja je objavila seriju tekstova i intervjua sa različitim sagovornicima na ovu temu). Dogovorena saradnja UPCG i TV Crne Gore po pitanju novog serijala emisija "Biznis info" koji će, između ostalog, obrađivati i tematiku ženskog preduzetništva (jednom mjesečno). Podrška radu Direkciji za MSP kroz članstvo u radnoj grupi za izradu Strategije razvoja ženskog preduzetništva	Izveštaj o radu UPCG za 2014.g., Interim Report za projekat "Lakeroutes", web-sajt UPCG, press-clipping	Inteziviranje promotivnih aktivnosti UPCG (započetih i planiranih) usmjerenih na afirmaciju i razvoj ženskog preduzetništva	UPCG	Analiza, promocija i podizanje svijesti, edukacija	Puna implementacija	Rezultati su u skladu sa planiranim	Podizanje svijesti javnosti o značaju podrške razvoju ženskog biznisa; Promocija žena u biznisu.	Aktivnost je održiva	Postojeće i potencijalne preduzetnice
Aktivnost	3.6. 3.5	Sprovesti istraživanje o "stvarnim" vlasnicama preduzeća	Sprovedeno istraživanje i kreirana baza podataka o "stvarnim" vlasnicama preduzeća u CG	Baza podataka i istraživanje nisu sprovedeni usled nedostatka finansijskih sredstava.	Izveštaj APŽ	Kreiranje baze podataka o vlasnicama preduzeća u CG.	APŽ	Institucionalna infrastruktura	Puna implementacija	Planirane aktivnosti nisu ostvarene.	/	Aktivnost nije održiva	Žene preduzetnice
		Nastavljene aktivnosti koje imaju za cilj dalju analizu stanja/razvoja ženskog preduzetništva u CG	Učešće u prekograničnim projektima CG-Albanija "Lakeroutes" i "Start W" (seminari, radionice, sastanci...);		Izveštaj o radu UPCG za 2014.g., web-sajt UPCG, press-clipping	Nastavak aktivnosti koje imaju za cilj dalju analizu stanja/razvoja ženskog preduzetništva u CG	UPCG	Istraživanje, informisanje	Planiranje, implementacija	Ostvareni rezultati su u skladu s planiranim	Podrška daljem razvoju ženskog preduzetništva	Aktivnost je održiva	Žene preduzetnice

				Učešće u radu radne grupe formirane za izradu Strategije razvoja ženskog preduzetništva										
			Mapirani potencijali za razvoj ženskog preduzetništva u prekograničnom području CG-Albanija	U okviru projekta "Start W" uradjena studijanja Mapiranje potencijala za razvoj ženskog preduzetništva u prekograničnom području	Studija mapiranja	Dobijeni podaci bice uključeni u analizu postojećeg stanja za Strategiju razvoja ženskog preduzetništva	Direkcija za razvoj MSP	Informisanje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u skladu s planiranim	Identifikovane su potencijalne i postojeće preduzetnice koje mogu biti uključene u buduće aktivnosti koje se ticu osnivanja ženskog preduzetništva	Aktivnost je održiva	Postojeći potencijalne preduzetnice	
Aktivnost	3.6.3.6	Otvaranje posebne kreditne linije za postojeće preduzetnice ili start up, a imajući u vidu da žene nijesu vlasnice nekretnina u 90% slučajeva	Otvaranje posebne kreditne linije za postojeće preduzetnice ili start up, a imajući u vidu da žene nijesu vlasnice nekretnina u 90% slučajeva	Definisane posebne kreditne linije za žene u biznisu. Broj odobrenih kredita ženama u biznisu Nastavljena saradnja sa IRFCG Održani sastanci sa predstavnicima bankarskog sektora, ME i MPRR na temu kreiranja kreditnih linija za podsticanje i razvoj ženskog preduzetništva u investiciono razvojni fond Cime Gore AD je u 2014. godini finansirao 71 projekat čiji su nosioci bile žene, u ukupnom iznosu od 2.4 mil €	Preliminarni Izveštaj IRF-a	Nastaviće se implementacije već postojeće posebne kreditne linije za žene u biznisu. Za 2015. godinu je raspisana nova kreditna linija za žene u biznisu u saradnji sa UNDP-om i Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, po osnovu čega je i potpisan Protokol o saradnji između ove tri institucije.	IRFCG APŽ	Finansiranje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati kada je finansiranje ženskog preduzetništva u pitanju su na nivou očekivanih ali se u 2015. godini, po osnovu novoraspisane kreditne linije očekuje još veće interesovanje	Projekat je održiv i uz novoformirani kreditnu liniju će se nastaviti sa implementacijom	Žene preduzetnice i privredna društva u kojima su žene nosioci biznisa		

		Otvaranje posebne kreditne linije za postojeće preduzetnice ili start up, a imajući u vidu da žene nijesu vlasnice nekretnina u 90% slučajeva	<p>Definisane posebne kreditne linije za žene u biznisu.</p> <p>Broj odobrenih kredita ženama u biznisu</p> <p>Nastavljena saradnja sa IRFCG</p> <p>Održani sastanci sa predstavnicima bankarskog sektora, ME i MPRR na temu kreiranja kreditnih linija za podsticanje i razvoj ženskog preduzetništva</p>	IRF kreirao kreditnu liniju za žene u biznisu.	Izveštaj IRF-a	Potpisivanje memoranduma o kreditnoj liniji za žene u biznisu po povoljnijim uslovima (IRF, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, UNDP), februar 2015.	IRFCG APŽ	Finansiranje	Puna implementacija	Planirane aktivnosti su ostvarene	Zadovoljavajući	Aktivnost je održiva	Postojeće i potencijalne preduzetnice
			Realizovana kreditna podrška ženskom preduzetništvu pod povoljnim uslovima	U 2014. godini pripadnicama ženskog pola odobreno je 17 kredita, za otvaranje 17 novih radnih mjesta, u iznosu od 85.000€.	Odluke o dodjeli kredita, ugovori o kreditu, izveštaji ZZZCG	Nastavak kreditne podrške za žene u biznisu i u 2015.	ZZZCG	Finansiranje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su u nominalnim pokazateljima u nivou planiranih	Otvaranje 17 novih radnih mjesta, povećan je broj preduzeća čiji su osnivači žene, poboljšani uslovi MSP za pristup finansijama od strane žena, i preduslovi za olakšan pristup kreditima posebno za preduzeća čije su vlasnice žene, a koja nemaju kolateral, promocija žena u biznisu	Projekat je uspostavio održivu osnovu iz replasmana ranije odobrenih kreditnih sredstava. Međutim, dalja održivost projekta će u narednom periodu zavistiti od sredstava koja će Budžet CG opredijeliti Zavodu za njegovu realizaciju.	Nezaposlene žene
Aktivnost	3.6. 3.7.	Uvođenje godišnje nagrade za najuspješnije preduzeće čiji je vlasnik žena	Uspostavljena godišnja nagrada APŽ za najuspješnije poslovne žene –preduzetnice i menadžerke	Godišnja nagrada APŽ za najuspješnije žene u biznisu nije realizovana usled nedostatka finansijskih sredstava.	Izveštaj APŽ	Uspostavlja nje godišnje nagrade za najuspješnije žene u biznisu.	APŽ	Ostalo	Pilto projekat	Planirana aktivnost nije ostvarena.	/	Vlasnice biznisa	/
Aktivnost	3.6. 3.8	Edukacija postojećih i potencijalnih preduzetnica (koncept LLL, usvajanje posebnih znanja i vještina, mentoring i sl)	Organizovani edukativni seminari i radionice za postojeće i potencijalne preduzetnice	Seminari i radionice organizovani u okviru prekograničnog projekta CG-Albanija "Lakeroutes", kao i "Start W" (projekat čiji je implementator Direkcija za MSP, a UPCG jedan od projektnih partnera); Organizovani brojni tematski seminari UPCG čije su polaznice bile i preduzetnice (postojeće i potencijalne).	Izveštaj o radu UPCG za 2014.g., web-sajt UPCG, press-clipping	Nastavak aktivnosti edukacije postojećih i potencijalnih preduzetnica	UPCG	Trening	Puna implementacija	Rezultati iznad planiranih	Podignut nivo znanja o temama koje su obrađivane, a od značaja su za poslovanje preduzetnica; Sagledane potrebe postojećih i potencijalnih preduzetnica za daljom edukacijom - po tematskim oblastima	Aktivnost je održiva	Postojeće i potencijalne preduzetnice

			Urađeni trening moduli za preduzetnice	Radna grupa koju su činili predstavnici 9 zemala SEECEI-a izradila je tri kompletna modula za žene (na osnovu Analize potreba za obukom u preduzećima u vlasništvu žena TNA)	Izveštaj Direkcije	Publikovane izrađene modula i snimanje promotivnog filma (primjeni dobre prakse) sa po tri predstavnicke iz svake zemlje učesnice	Direkcija/APŽ		U skladu sa planiranim	Podrška daljem razvoju ženskog preduzetništva	Aktivnost je održiva	Postojeće i potencijalne preduzetnice	
			Realizovan program seminara za žene preduzetnice Organizovana 2 seminara	"Globalna nedjelja preduzetništva" - PKCG i CEED; Učešće na okruglom stolu: "Značaj obrazovanje za razvoj ženskog preduzetništva"- organizator: Min. prosvjete, CSO, Asocijacija poslovnih žena i Direkcija za razvoj MSP	Izveštaj PKCG	Nastavak aktivnosti	PKCG	Trening	Puna implementacija	U skladu sa planiranim	Podignut nivo znanja o temama koje su obrađivane, a od značaja su za poslovanje preduzetnica;	Aktivnost je održiva, budžet PKCG	Postojeće i potencijalne preduzetnice
			Organizovano nekoliko radionica za postojeće i potencijalne preduzetnice Organizovana edukacija i studijska putovanja članica APŽ	Održani treninzi za preduzetnice i potencijalne preduzetnice u okviru sljedećih projekata: Projekat Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća "Start W", projekat UPCG "Lake Routes", projekat BSC Bar "Osnažene žene-bogatije društvo". Studijska putovanja nisu organizovana usled nedostatka finansijskih sredstava.	Izveštaji Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, izveštaj UPCG, izveštaj BSC Bar	Edukacije i radionice za postojeće i potencijalne preduzetnice.	APŽ	Trening	Puna implementacija	Planirane aktivnosti su delimično ostvarene.	Zadovoljavajući	Projekat je završen, budući treninzi zavise od raspoloživih finansijskih sredstava	Postojeće i potencijalne preduzetnice
			Realizovana najmanje 3 ciklusa edukacije za žene (marketing, menadžment, brendiranje)	U okviru projekta "Start W" održani ciklusi edukacije na sljedeće teme: Marketing i Brendiranje – trening u Podgorici i trening u Baru Smjestajni kapaciteti u ruralnom turizmu –trening u Podgorici i trening u Baru Socijalno preduzetništvo – trening u Baru	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	Nastavak novih ciklusa edukacija	Direkcija za razvoj MSP	Informisanje	Faza izvodljivosti	Ostvareni rezultati su u skladu s planiranim	Obučeno 100 žena, dobilo osnovna saznanja na ponudjene 3 teme	Projekat je završen, budući treninzi zavise od raspoloživih finansijskih sredstava	Postojeće i potencijalne preduzetnice
Aktivnost	3.6. 3.9.	Koncipiranje Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori.	Urađena Strategija razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2014/2015 sa okvirnim Akcionim planom Organizovana najmanje 2 okrugla stola na temu ženskog preduzetništva	Aktivnost djelimično realizovana. Urađen draft verzija Strategije koja će biti usvojena u prvoj polovini 2015. godine. Organizovana dva okrugla stola na sljedeće teme: „Žensko preduzetništvo – ekonomski potencijal budućnosti“ i „Značaj	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	Usvajanje Strategije i organizovan je okruglih stolova u cilju njene promocije	Direkcija za razvoj MSP	Strateško odlučivanje	Pilot faza	Djelimično ostvareni rezultati	Podrška daljem razvoju ženskog preduzetništva	Održivost zavisi od finansijskih sredstava	Postojeće i potencijalne preduzetnice

				obrazovanja za razvoj ženskog preduzetništva"														
Aktivnost	3.6.3.10	Organizovati susret žena koje su završile obuku za preduzetništvo i napravile biznis planove sa potencijalnim investitorima i kreditorima	Najmanje 40 žena iz 4 opštine predstavilo biznis planove potencijalnim investitorima/kreditorima	U sklopu Programa rodne ravnopravnosti koji partnerski realizuju UNDP, MLJMP i EU 30.maja 2014 organizovan je Otvoreni Dan ženskog preduzetništva a u saradnji sa Privrednom Komorom, MBA i UPCG. Na ovom događaju je omogućen direktan kontakt i saradnja između predstavnika biznis sektora i žena koje otpočinju svoj biznis a sa ciljem da se omogući umrežavanje, informisanje i potencijalno finansiranje nekog od 54 biznis plana žena iz 4 Crnogorske opštine i to: Cetinje, Kolašin, Mojkovac i Pljevlja	http://www.gendermontenegro.me/women-entrepreneurship-open-day-2/	Program Rodne ravnopravnosti završen je 31.decembra 2014 godine i očekuje se nastavak na jesen 2015-te iz paketa odobrenih programa IPA 2014	UNDP/MLJMP	Promocija, informisanje	Završetak	Uspostavljena bolja koordinacija među preduzetnicama	Pokrenut web portal namijenjen ženskom preduzetništvu	http://www.rtcg.me/tv/emisije/informativni/otvoreno/53889/otvoreno-02062014.html	Preduzetnice iz 4 opštine: Cetinje, Mojkovac, Pljevlja i Kolašin koje su bile pokriveno programom rodne ravnopravnosti					
STRATEŠKI CILJ	4.	PODRŠKA POČETNICIMA U BIZNISU – START UP																
Operativni cilj	4.1.	Jačanje institucionalne infrastrukture za podršku započinjanja biznisa																
Zadatak	4.1.1.	Uspostavljanje politike razvoja mreže inkubatora i obezbjeđivanje potrebnih uslova za započinjanje biznisa																

Aktivnost	4.1.1.1	Proširiti poslovne aktivnosti i usluge inkubatora	<p>Unaprijeđena logistička podrška stanařima BSC Bar inkubatora</p> <p>Sprovedena analiza poslovnih potreba za preduzeća – u dijelu prostora, infrastrukture (npr. internet, telekomunikacije, radni prostor itd.), ljudskih potencijala, finansijskih uslova i izvora finansiranja</p> <p>Organizovani sastanci stanara inkubatora i potencijalnih međunarodnih partnera, organizovane company missions na području Zapadnog Balkana</p>	<p>Unaprijeđeni je postojeći kapacitet i nivo pruženih usluga BSC Bar inkubatora. BI inventivnost nije unaprijeđio podršku stanarima, zbog nedostatka finansijskih sredstava. Mentoring programom koji sprovodi Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća u saradnji sa BSC Bar inkubatorom, izvršene su besplatne usluge mentoringa za odabrane firme. BSC Bar je organizovao treći međunarodni poslovni susret, Sajam primijenjenih umjetnosti u okviru programa "Barski ljetopis". Preduzeća iz BSC Bara predstavljena su na B2B@AdriaFair sajmu za međunarodne poslovne susrete u Budvi, kao i na međunarodnim poslovnim susretima u Napulju.</p>	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP i BSC Bara	Dalji razvoj infrastrukture i kapaciteta inkubatora.	BSC Bar	Unaprijeđeni je infrastrukture	Planiranje	U značajno mjeri su ostvarene planirane aktivnosti u pružanju poslovnih usluga inkubatora.	Inkubatori se prepoznaju kao važni instrumenti podrške početnicima u biznisu kroz pružene usluge i realizovane aktivnosti.	Realizacija planiranih aktivnosti podrške inkubatora preduzetnicima /preduzećima je održiva kroz projektnu orijentaciju u obezbjeđenju finansijskih sredstava.	MSP, početnici u biznisu, stanari, Univerzitet CG, nezaposlena lica, žene itd
Aktivnost	4.1.1.2	Formirati inkubator opšteg karaktera na sjeveru Crne Gore	<p>Uspostavljen biznis inkubator u Beranama (EU projekat IPA 2011 "Inter-Municipal Development Grants Programme")</p>	<p>Opština Berane potpisala je adendum na Ugovor o uspostavljanju RBC inkubatora sa Delegacijom Evropske Unije na 9 mjeseci. Radovi na rekonstrukciji objekta RBC inkubatora su u završenoj fazi.</p>	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP/Opština Berane	Glavni nosilac projekta formiranja RBC inkubatora je opština Berane sa opštinom Rožaje, Plav, Andrijevica i Bijelo Polje, planirano je finaliziranje radova i zapošljavanje osoba.	Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andrijevica	Unaprijeđeni je infrastrukture	Planiranje	Ostvaren je napredak u formiranju inkubatora opšteg karaktera na sjeveru.	Stvoreni su preduslovi za organizovanje poslovanja inkubatora u Beranama	Stvaraju se preduslovi za održivost inkubatora	MSP, početnici u biznisu, lokalna samouprava
Aktivnost	4.1.1.3	Poboljšati saradnju između samih inkubatora, kao i sa inkubatorima iz regiona	<p>Broj međunarodnih projekata u koje su uključeni BISOsvarena saradnja sa budućim inkubatorom u Beranama</p>	<p>BSC Bar je projektno orijentisan inkubator i 4 projekta su uspješno završena u 2014. godini, a u toku je realizacija projekata "Adriatic Welfare Mix" u saradnji sa opštinom Učinj, "START W", "IDEA Lab" i "Od socijalne zaštite do samozapošljavanja". Inkubator aktivno saraduje sa inkubatorima iz regiona. Planirani</p>	Izveštaj inkubatora	Poboljšanje saradnje inkubatora u CG i saradnje sa sličnim organizacijama iz regiona i to: Biznis Inkubatorima iz Beograda, Osijeka, Banja Luke, Skoplja i Zenice	Direkcija za razvoj MSP/Inkubatori	Unaprijeđeni je infrastrukture	Puna implementacija	Ostvaren je napredak u formiranju inkubatora opšteg karaktera na sjeveru.	Stvoreni su preduslovi za organizovanje poslovanja inkubatora u Beranama	Stvaraju se preduslovi za održivost inkubatora	MSP, početnici u biznisu, lokalna samouprava

				su vidovi saradnje sa RBC inkubatorom u Beranama.										
Aktivnost	4.1.1.4	Pojačati promotivne aktivnosti i podići svjesnost o značaju razvoja inkubatora	Realizovane aktivnosti na planu promocije značaja inkubatora u cilju pospešivanja mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja svršenih studenata Univerziteta kroz jačanje njihovih preduzetničkih vještina i njihovo motivisanje za osnivanje start-up kompanija	U toku je realizacija projekta „IDEA Lab“ BSC inkubatora Bar čiji je cilj pospešivanje mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja svršenih studenata Univerziteta kroz jačanje njihovih preduzetničkih vještina i njihovo motivisanje za osnivanje start-up kompanija .	Izveštaj inkubatora	Poboljšanje modela pomoći pri samozapošljavanju i pokretanju biznisa mlade populacije	Direkcija za razvoj MSP/Inkubatori	Promocija	Puna implementacija	U značajnom mjeri su ostvarene planirane aktivnosti u pružanju poslovnih usluga inkubatora i modela pomoći početnicima u biznisu.	Efekte se sagledavaju u kroz pojačanu svjesnost o značaju poslovanja inkubatora i vidovima podrške.	Održivost sistema pomoći početnicima u biznisu je moguća kroz aktivnu podršku svih relevantnih institucija.	Nezaposlena lica, MSP, studenti, univerziteti itd	
Operativni cilj	4.2.	Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti finansijske podrške												
Zadatak	4.2.1.	Olakšavanje pribavljanja nedostajućih sredstava za započinjanje sopstvenog biznisa												

Aktivnost	4.2.1.1	Realizovati kreditnu liniju za podršku početnicima u biznisu - Start up	Definisana kreditna linija za početnike u biznisu i mlade u biznisu Broj odobrenih kredita početnicima i mladima u biznisu	Kreditna linija za početnike u biznisu postoji u ponudi IRF unazad nekoliko godina. Shodno tome, kreditna linija je ostala u ponudi i u 2014.godinu, u kojoj je plasirano ukupno 1.2 mil € za šest projekata.	Preliminarni Izvještaj IRF-a	Nastaviće se implementacija kreditne linije za početnike u biznisu. Za 2015. godinu je raspisana kreditna linija za mlade i kreditna linija za razvoj preduzetništva koja pored finansijske podrške podrazumijeva i određen vid nefinansijske podrške u smislu edukacije ka realizaciji sopstvene biznis ideje. Progra podrške za razvoj preduzetništva će se realizovati u saradnji sa Direkcijom za razvoj malih i srednjih preduzeća.	IRFCG	Finansiranje	Puna implementacija	Ostvareni rezultati su na nivou očekivanih	Ovim programom se obezbijedio otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje mladih ljudi u biznisu	Projekat je održiv i kao takav, uz dodatne kreditne linije za razvoj preduzetništva, će se nastaviti implementacija	Početnici u biznisu (mladi, studenti, osobe sa invaliditetom i sl)	
Aktivnost	4.2.1.2	Realizovati programe za samozapošljavanje	Realizovano 5 obuka za 75 nezaposlenih lica. Realizovano 30 kredita Stvoreni uslovi za otvaranje 40 novih radnih mjesta	Realizovano 7 programa edukacije kojima je obuhvaćeno 66 nezaposlenih lica. Obuka se sastoji iz dva segmenta i pruža osnovna znanja iz pravne regulative, marketinga, finansija, izrade biznis plana, a namijenjena je nezaposlenim licima koja žele da otpočnu biznis. Realizuju se u svim opštinama. Odobrena su 44 kredita, kojima se omogućava otvaranje 52 nova radna mjesta, u iznosu od 260.000€.	Odluke o dodjeli kredita, ugovori o kreditu, izvještaji ZZCG	Nastavak realizacije obuka i kreditne podrške u okviru programa samozapošljavanja.	ZZCG	Finansiranje / edukacija	Puna implementacija	Ostvareni rezultati kreditne podrške su u nivou planiranih. Očekivani rezultati po osnovu realizovane edukacije nezaposlenih lica su na nivou planiranih.	Povećanje obima finansijske ponude kod novoosnovanih i postojećih preduzeća, smanjivanje regionalnih razlika ulaganjem u manje razvijena područja, poboljšani uslovi MSP za pristup finansijama, uspostavljanje na nefinansijska podrška korisnicima kredita, stvoreni preduslovi za olakšan pristup kreditima posebno za preduzeća koja nemaju kolateral	Projekat je uspostavio održivu osnovu iz replasmana ranije odobrenih kreditnih sredstava. Međutim, dalja održivost projekta će u narednom periodu zavistiti od sredstava koja će Budžet CG opredijeliti Zavodu za njegovu realizaciju.	Nezaposlena lica, mala preduzeća i preduzetnici	
Operativni cilj	4.3.	Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti nefinansijske podrške												
Zadatak	4.3.1.	Razvoj usluga kojima se obezbjeđuje sticanje potrebnih znanja i vještina za započinjanje sopstvenog biznisa												
Aktivnost	4.3.1.1	Pripremiti informatore i priručnike o tome kako započeti	Urađeno i distribuirano 300 priručnika kako započeti biznis	nije realizovano	nije realizovano	nije realizovano	ZZCG	Informisanje, promocija		nije realizovano	nije realizovano	Nedostatak finansijskih sredstava	nije realizovano	

		posao											
Aktivnost	4.3.1.3	Realizacija obuka za početnike u biznisu	Uspostavljena 3 virtualna preduzeća i obučeno 57 polaznika	Uspostavljena 2 virtualno preduzeće i obučeno 45 polaznika. Stvoreni su uslovi za realizaciju još 4 virtualna preduzeća sa 57 polaznika čija realizacija je planirana za prvu polovinu 2014. godine.	Izveštaj ZZZCG, Ugovor	Planiran je nastavak realizacije projekta Virtualna preduzeća i u 2015. godini.	ZZZCG	Trening	Puna implementacija za 1 virtualno preduzeće. U fazi realizacije još 4 virtualna preduzeća	Rezultat ostvaren u nivou planiranog	Povećan obuhvat informacija raspoloživih za MSP sektor, povećana svjesnost o samostalnom započinjanju u biznisa povećan nivo zapošljivosti nezaposlenih preduzeća u sektoru MSP	Projekat nije uspostavio održivu osnovu za realizaciju u narednom periodu. Njegova realizacija zavisi od sredstava koja će Budžet CG opredijeliti Zavodu za realizaciju aktivnosti.	Nezaposlena lica sa srednjom i visokom stručnom spremom, mladi, tehnološki viškovi koji žele da se u potpunosti obučavaju za rad u kompanijama, - Nezaposlena lica koja namjeravaju da osnuju sopstveno preduzeće
Aktivnost	4.3.1.4	Promocija značaja započinjanja sopstvenog biznisa	Urađeno i distribuirano 1000 listića za nezaposlena lica	Nije realizovano	Listići	Urađeno i distribuirano 1000 listića za nezaposlena lica	ZZZCG	Informisanje	/	/	/	Nedostatak finansijskih sredstava	POPUNITI